Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 17 февраль 1974 йил якшанба ◆ № 41 (15.821). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ПРЕЗИДЕНТ У. К. КЕККОНЕН МОСКВАГА КЕЛДИ

Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Калева Кекконен СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан ғайри расмий визит билан 16 февралда Москвага келди.

Финляндия Республикаси ва СССР Давлат байроқлари билан безатилган Ленинград вокзалида президент У. К. Кекконенни СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косыгин, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, Темир йўллар министри Б. П. Бешчев, СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

Кутиб олувчилар орасида Финляндия Республикасининг СССРдаги муваққат ишлар вакили Юрки Аймонен бор эди.

(ТАСС).

А. А. ГРОМИКОНИНГ ФРАНЦИЯГА ВИЗИТИ

ПАРИЖ, 15 февраль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Франция ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан бугун бу ерга келди.

Париждаги Орли аэродромида Совет Иттифоқидан келган меҳмонни Франция ташқи ишлар министри М. Жобер, Совет Иттифоқининг Франциядаги элчиси С. В. Червоненко ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

А. А. ГРОМИКО ФРАНЦИЯ ПРЕЗИДЕНТИ Ж. ПОМПИДУ БИЛАН УЧРАШДИ

ПАРИЖ, 16 февраль. (ТАСС махсус мухбири). Расмий визит билан Парижга келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громикони 15 февралда Франция Президенти Ж. Помпиду қабул қилди.

А. А. Громико билан Ж. Помпиду ўртасида Совет — Франция икки томонлама ҳамкорлигини чуқурлаштириш масалалари ҳамда ҳар иккала томонни қизиқтирувчи ҳозирги халқаро вазиятнинг энг катта проблемалари хусусида батафсил суҳбат бўлди.

СССР билан Франция ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш, иноқлик ва ҳамкорликни кенгайтиришга иккала томон аҳд қилганлиги таъкидланди.

Ишонч ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган учрашув чоғида СССР билан Франция ўртасидаги иноқлик ва ҳамкорлик муносабатлари халқаро ҳаётнинг доимий омили бўлиб қолаверишини қайд қилинди.

КОРХОНАЛАР БИР МАРОМДА ИШЛАСИН

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг қудратли тўлқини янги рекордларни, қаҳрамонларни, ташаббусларни ва янгидан-янги ватанпарварлик ҳаракатларини юзага чиқармоқда. Шонли беш йиллигимизнинг белгиловчи йили дастлабки ойи якунлари ана шундан далолат берди. КПСС Марказий Комитети декабрь (1973 йил) Пленуми қарорларини амалга ошириш учун астойдил курашаётган республикамиз ишчилар синфи ҳам январь ойи топшириқларини муваффақиятли бажарди. Саноат маҳсулоти реализация қилиш плани ўтган йилнинг дастлабки ойидагига нисбатан 8,5 процент ортди.

Кўплаб ишчи коллективлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, январь ойини зарбдор меҳнат билан нишонладилар. Олмалиқ шаҳрида кўплаб йирик объектлар барпо этаётган «Алмаликсвинецстрой» трести бинокорлари ва монтажчилари ўтган ой топшириғини икки ҳисса ортиғи билан бажардилар. Каттақўрғон ёғ-мой комбинати, Оҳангарон кўмир разрези, Тошкентдаги «Юлдуз» тикувчилик фирмаси коллективлари январь ойининг охирги ҳафтасидаёқ февраль ойи ҳисобига маҳсулот реализация қила бошлаган эдилар. Улар бундай муваффақиятларга ўтган йилларнинг шонли меҳнат анъаналарига амал қилиш, имконият ва резервлардан самарали фойдаланиш туфайли эришдилар. Республикамизнинг қатор корхоналарида ўтган ой мобайнида маҳсулотларнинг янги хилларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, бинокорлик ташкилотлари янги цехлар, уй-жойларни фойдаланишга топширдилар. Халқ истеъмоли учун зарур буюмларнинг такомиллашган хилларини тайёрлаш йўлга қўйилди.

1974 йил планлари тиғиз ва шу билан бирга миқёсда масъулиятли ҳамдир. Бу йилнинг планлари беш йиллик топшириқларининг бажарилишида белгиловчи аҳамиятга эга. Пешқадам ишчи коллективлари ўз ички резервларини оқилона ҳисобга олиб, муқобил планлар ишлаб чиқдилар. Бу планларнинг тўла-тўкис ҳамда ошириб бажарилишига эришиш учун зарбдор суръат билан, уюшқоқлик кўрсатиб ва қўйилган вазифаларнинг камоли масъулиятли эканлигини ҳис қилган ҳолда иш тутиш талаб қилинади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССРга Халқлар дўстлиги орденни топширилишига бағишланган тантанали мажлисда халқ хўжалигимизнинг суръатларига юқори баҳо бериш билан бирга, кун тартибида турган энг муҳим вазифаларни ҳам таъкидлаб ўтди. «Муваффақиятларимиз бор, бўлганда ҳам оз эмас, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев. — Лекин шу муваффақиятларимизни санаб чиқиш эмас, балки камчиликларни, нуқсонларни, хуллас, бизнинг олға боришимизга озми-кўпми тўсиқ бўлиб турган нарсаларнинг ҳаммасини тугатишга диққат-эътиборимизни қаратсак тўғри бўлур эди». Январь ойининг якунларига шу нуқтаи назардан қаралса, республикамиз корхоналарида ҳал қилиниши лозим бўлган ҳали анча масалалар борлиги равшан бўлиб қолади. Самарқанд областидаги «Хлопкомаш» заводи ўтган ой планини уддалай олмади. Фарғона пойафзал фабрикаси, Андижон ирригация машинасозлиги заводи ҳам планни бажармади. Тошкент шаҳрининг Куйбишев районидаги экскаватор ва холодильник заводлари эса белгиланганига қараганда 458 минг сўмлик кам маҳсулот реализация қилди. Ана шу фактнинг ўзи бу корхоналарнинг раҳбарлари, партия ва касаба союз ташкилотлари маҳсулот ишлаб чиқариш суръатларини тезлаштиришга қаратилган зарур тадбирларни амалга ошириш учун астойдил киришишлари кераклигини тақозо этади.

Беш йилликнинг улкан вазифаларини бажариш учун ҳали жуда кўп ишлар қилиниши лозим. Саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва транспорт тармоқлари илғорларининг яқинда бўлиб ўтган республика кенгашида бажариладиган ишларнинг асосий йўналишлари белгилаб берилди. Дастлаб иш вақтини қадрлаш, резервлардан самарали фойдаланиш зарур. Кадрларнинг топширилган иш учун жавобгарлигини оширишга эришиш керак. Ишчи коллективларида юзага келган янги ташаббусларнинг оммалашишига алоҳида эътибор бериш муваффақиятларимиз гаровидир. Хўжаликка раҳбарликнинг методларини тағин ҳам такомиллаштириш, эскирган методлардан воз кечиш пайти келди. Техникани муттасил тараққий эттира бориш йўли билан маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш, таннархини, арзонлаштириш тадбирларини кўриш лозим.

Афсуски, саноатнинг айрим тармоқларида янги техникани жорий этишга етарли эътибор берилаётгани йўқ. Мисол тариқасида республика пахта тозалаш саноатининг ҳозирги аҳволини келтиришнинг ўзи кифоя. Пахта толасининг бозори чаққон бўлиб қолди. Жаҳондаги кўплаб мамлакатлар пахта толамизга буюртмалар беришяпти. Шунинг ўзи саноатнинг бу тармоғи ходимларидан маҳсулот сифатини муттасил яхшилаб боришни тақозо этади. Бунинг учун корхоналардаги ускуналарни дадиллик билан янгилаш, реконструкциялаш ишларини жадаллаштириш, пахта тозалаш саноатида ишловчи кадрларнинг муҳим армиясини вужудга келтириш, уларнинг малака ва маҳоратини тинмай ошириш керак.

Шунга эришиш керакки, корхоналар бир маромда ишласин ва камроқ чиқим билан кўпроқ, сифатлироқ маҳсулот тайёрлайдиган бўлсин. Баъзи корхоналарда планларни бажаришга ой бошидан киришиш ўрнига ўзибўларчилик кайфиятларига берилиш ҳоллари учрайди. Натижада ой охирига келиб штурмчилик бошланади. Ваҳолонки, корхонанинг иш графиги ҳамма учун муқаддас қонун даражасига кўтарилмоғи шарт. Илғор коллективлар худди шу йўлдан бориб ҳар куни, ҳар ўн кунда графикларнинг муттасил адо этилишига эришиб, ойлик топшириқларнинг ортиғи билан бажарилишини таъминлаётирлар. Вазифа ана шундай тажрибаларни кенг оммалаштиришдан, социалистик мусобақада рўёбга чиқаётган янгиликларни умумхалқ мулкига айлантиришдан иборат.

Хўжалик органлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ҳар бир коллективдаги иш якунларини вақти-вақти билан таҳлил қилиб, камчиликларнинг бартараф қилинишига, беш йилликнинг белгиловчи йили план, мажбуриятлари ортиғи билан бажарилишига меҳнаткашлар коллективларини сафарбар қилишлари лозим.

ТЕХНИКА КЎКЛАМГА ШАЙ

«Иш қуролинг соз бўлса, машаққатинг оз бўлар» деган нақлга амал қилаётган Бухоро районидаги «Маданият» колхози механизаторлари техника ремонтини жадаллаштирмоқдалар. Чигит экиш техникасининг 90 проценти ремонтдан чиқарилди. Бу ишда слесарлардан Ашур Бердиев, Темур Асадов ва Бақо Ҳатамовлар пешқадамлик қилишяпти. Суратда: (чапдан) А. Бердиев, Т. Асадов ва Б. Ҳатамов ўртоқлар сеялкани созлашяпти.

Б. Мўминов фотоси. (ЎзТАГ).

МУСОБАҚА ҚУДРАТИ

БИР САВОЛГА УЧ ЖАВОБ

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи — Ўзбекистон машинасозлигининг тўнғич корхоналаридан бири. Корхона коллективи тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун фидокорона меҳнат қилиб, умумхалқ социалистик мусобақасида фаол қатнашмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига мурожаатига жавобан завод ишчилари январь ойи планини муддатидан илгари бажардилар. Бунга кўп жиҳатдан мусобақанинг пухта ташкил этилганлиги имкон берди. Планга қўшимча равишда анчагина пахта териш машиналари ишлаб чиқарилди. Ҳар бир машинада ўн уч минг деталь ва мослама борлигини ҳисобга олганда, мусобақа катта самара берганлиги равшан бўлади. «Совет Ўзбекистони» мухбири турли ёшдаги ишчиларга қуйидаги савол билан мурожаат қилди:

— Социалистик мусобақада иштирок этишингиз шахсан сизга нима бермоқда?

●

Мустақим ЮСУПОВ, механика-йиғув цехининг мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони:

— Инсон ўзининг баракали меҳнати билан коллективда из қолдиради. Ана шундай из қолдиришга бўлган интилиш туфайли ҳамиша юксакликларга интилади. Ўйлайманки, менинг ёшимдаги кишилар, шогирдларимиз мусобақада юқори кўрсаткичларни эгаллашса, беҳад хурсанд бўламиз. Мусобақада ғолиб чиққан киши бошқалар ҳам шундай натижага эришиш мумкинлигини исботлайди. Мен ҳам ўзим ишлаётган жойда баҳоли қудрат меҳнат қилиб келмоқдаман.

Масаланинг бошқа бир томони ҳам бор. Чунончи, ишга янги келган киши тажрибасизлигидан ўзининг имкониятлари, нималарга қодирлигини яхши тушуниб етмайди. Бундай ҳолда коллективнинг буюк қудрати, коллектив меҳнатининг аҳамияти намоён бўлади.

Мусобақанинг моҳияти ҳам шундаки, мусобақадошлар бир коллективга уюшиб, ўзлари ва дўстларининг меҳнати натижаларига ғоят қизиқиб қарайдилар. Шу боисдан ҳам мусобақада қатнашаётган айрим кишиларнинг иши юришмаётганини кўриб қолсам, унинг атрофида парвона бўламан. Биргина мен эмас, тенгқурларим ҳам шундай қилишади.

Корхонамизда устозлар кенгаши тузилган. Улар шогирдларига амалий маслаҳатлар берадилар, самарали ишлаш йўл-йўриқларини ўргатадилар. Заводнинг кекса ишчиларидан бири сифатида шунга аминманки, устозлар кенгаши яхши фойда бермоқда. Чунки улар мусобақанинг ижодий бўлиши учун жон куйдирмоқдалар. Социалистик мусобақада қатнашар эканман, ён-атрофимда ёрдамга муҳтож бўлган ёшларга оталик қилишни бурчим деб биламан ва бундан чуқур қониқиш ҳосил қиламан.

●

Г. Д. НАГУЛИН, қуюв цехи бошлиғи:

— Мусобақа шахсан менга нима бераётганлигини айтишга қийналаман. Негаки, кичикроқ бўлса ҳам коллективга бошман. Корхонамиз ишчилари пахта териш машинаси айнан қуюв цехида ҳаётга йўлланма олади, дейишади. Аслида ҳам шундай. Бизда жорий этилаётган мусобақанинг янги формалари коллектив олдига, ҳар бир смена олдига аниқ вазифалар қўяётганлиги туфайли яхши фойда келтирмоқда. Ҳар бир ишчининг кунлик, ойлик, йиллик шахсий планлари ишнинг муваффақиятини ҳал этади, деб ўйлайман.

Тўғри, мусобақада ишчининг тажрибаси, маҳорати, ишлаб чиқарган маҳсулотининг миқдори ва сифати ҳисобга олиб борилади. Лекин ҳар бир ишчининг кун сайин ишлаб чиқарган маҳсулоти корхона бўйича эришилган натижада ўзининг ёрқин ифодасини топади.

Бизда маҳсулот ҳажми деталлар қиймати билан ўлчанади. Ишчиларимиз сифатли маҳсулот беришдан ҳам маънавий, ҳам моддий манфаатдордирлар. Мусобақа эса ана шу манфаатдорликни яққол рўёбга чиқаради. Айниқса, цех бошлиғи сифатида менга шу нарса ёқимлики, илгарилари бўлганидек ишчиларни яхши ишласанг кўп ойлик оласан, деб ташвиқот қилишнинг ҳожати қолмади. Ишчи топшириқда белгиланганидан ортиқча маҳсулот ишлаб чиқаришга қодир экан, буни мастерга айтади. Мастер эса экономист ва технолог билан бирга бу таклифни план кўрсаткичларига татбиқ этади. Аниқ рақамлар ҳосил бўлгач, ишчи зиммасига шахсий мажбурият қабул қилади. Бажарилган ишни аниқ ҳисоб-китоб қилиш, мусобақанинг ошкоралиги натижаларини таққослаш имконияти борлиги ишда рақобат қилиш имкониятини туғдиради. Бундай мусобақада ғолиблargина эмас, балки бутун коллектив ютади, негаки, унда коллективнинг оз маблағ сарфлаб, кўп, сифатли, арзон маҳсулот ишлаб чиқаришга бўлган иштиёқи ётади.

●

Маҳмуд МУЙИДИНОВ, слесарь, шаҳар Совет депутати:

— Очиғини айтсам, мусобақа ижодий камол топишимга ёрдам бермоқда. Оз маблағ сарфлаб, кўп, сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга бўлган интилиш ҳар биримизни ижодий изланишга, ўқиб-ўрганишга даъват этади.

Ишинг ўнгидан келганидан кейин қониқиш ҳосил қиласан-да. Бунда моддий рағбатлантиришдангина эмас, балки кучинг ва имкониятларинг нималарга қодирлигидан ҳам қувонасан.

Мусобақада биринчи бўлишнинг гашти ўзгача. Цех, заводнинг энг яхши слесари деган номни кўп олганман. Шуниси ҳам борки, бир вақтлари мендан орқада қолган, менинг маслаҳатларим, йўл-йўриқларим билан пойгада ютиб чиққан мусобақадошимнинг муваффақияти ҳам завқли. Гўё куч-қудратимнинг манбаини, маҳоратимнинг давомини шунда кўраман.

Бундан 15 йил илгари заводга келганимда бўз бола эдим. Мусобақанинг тақдирини кишиларнинг жисмоний кучи кўпинча ҳал қиларди. Эндиликда бўлса вазият ўзгача: ишлаб чиқариш механизациялашган ва автоматлаштирилган. Билимдон, техника маҳорати кучли кишигина мусобақада ҳам ютиб чиқади. Бу орада мен кечки мактабда ўрта маълумот олдим, ўқишни давом эттиряпман. Чунки, билим ишлаб чиқариш жараёнларини чуқурроқ ўрганишга ёрдам бермоқда.

Мусобақада касб-коримиз камол топибгина қолмай, бутун бригада, цех, қолаверса, коллектив аъзоларининг маҳорати ошмоқда. Мусобақа ғолиблари бугун ўзлари эришган марра эртага бутун коллектив нормаси бўлиб қолиши учун ҳаракат қилмоқдалар ва қўлларидан келган ёрдамни аямаётирлар. Бугун пешқадамлар сенга ёрдам берган экан, эртага сен мусобақадошингга ёрдам берасан. Шу тариқа мусобақа кишиларда коллективизм, ўзаро ўртоқларча ёрдам туйғуларини тарбияламоқда.

* * *

Ҳурматли газетхон! Юқорида бир саволга уч жавоб олдингиз. Уларни бирлаштириб турган нарса шуки, ҳозирги босқичда социалистик мусобақа кишиларда ўзаро ёрдам, ўртоқлик ҳис-туйғусини янада кучайтиришга имкон бермоқда.

Меҳнат мусобақасида қатнашар эканлар, ишчилар коллектив равишда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритадилар. Ҳар бир корхона, қурилиш миқёсида бу нарса ҳисобга олинадиган бўлса, қанчалик катта натижаларни қўлга киритиш мумкинлиги яққол аён бўлади қолади. Аслини олганда, мусобақанинг фазилатими рақам билан қиёслаб бўлармиди. Мусобақа унинг ҳар бир қатнашчисида юксак унум билан ишлаш, умум ишига кўпроқ манфаат келтиришда зўр рағбатлантирувчи куч бўлиб хизмат қилади.

ЯНГИ МАРРАЛАР

ГУЛИСТОН, 16 февраль. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Сирдарё область қишлоқ хўжалиги илғорларининг слёти бўлиб ўтди. Слёт қатнашчилари ўтган қишлоқ хўжалиги йилининг якунлари ҳамда область партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, барча меҳнаткашларининг беш йиллик тўртинчи, белгиловчи йилида қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини юксалтириш юзасидан олдиларида турган вазифалари тўғрисида область партия комитетининг секретари И. С. Умаров қилган докладни муҳокама этдилар.

Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари В. А. Хайдуров слёт қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлади.

Слётда Сирдарё областига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи топширилди. Область 1973 йилда қишлоқ хўжалиги ходимларининг социалистик мусобақаси якунлари бўйича шу байроққа сазовор бўлган эди.

Слёт қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга баланд руҳ билан табрикнома йўлладилар.

МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

НАМАНГАН, 16 февраль. (ЎзТАГ). Бугун Наманган областига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи топширилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров юксак мукофотни топширди.

* * *

ФАРҒОНА, 15 февраль. (ЎзТАГ). Бугун тантанали вазиятда «Ферганаводстрой» тресті коллективига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи топширилди. Бу коллектив 1973 йилги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган катта муваффақиятлари учун ана шу мукофотга сазовор бўлди.

Марказий Фарғона қўриқ ерларининг забткорларига юксак мукофотни СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари К. К. Шубладзе топширди.

ЮТУҚЛАР КЎЗГУСИ

ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ ВИСТАВКАСИ ЮБИЛЕЙГА ҲОЗИРЛИК КЎРМОҚДА

Тошкентдаги катта-катта қурилиш майдончалари орасида яна бир муҳим объект пайдо бўлди. Ғишт терувчилар, монтажчилар, бетончилар, кўприк қурувчилар Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига келдилар. Улар қисқа муддатларда виставка чегарасини Бўзсувнинг ўнг соҳилига ўтказишлари лозим. Шу туфайли виставканинг майдони салкам икки баравар кўпаяди. Эллик йил мобайнида Совет Ўзбекистони эришган муваффақиятларни тўлароқ ва чуқурроқ ифодалаш мумкин бўлиб қолади.

Кинозал яқинида каналнинг иккала соҳилини туташтирадиган кўприк қурилиши жадал давом этмоқда. Виставканинг янги территориясида юбилей арафасида очиладиган иккита павильон биноси қад кўтара бошлади. Ҳар бири тўққиз юз квадрат метр майдонни эгаллайдиган ана шу иккала зални битта умумий вестибюль бирлаштиради. Ўнг соҳилда виставкага қўшиладиган бутун территория яшил либосга бурканади. Хиёбонларнинг икки четида дам олиб, суҳбатлашиб ўтирадиган жойлар, савдо павильонлари бўлади. Виставканинг бош дарвозасига Энгельс кўчасидан кенг магистраль орқали кириладиган бўлади.

Юбилей кунларига қурувчилар билан айни бир вақтда рассомлар, халқ хўжалиги турли тармоқларининг мутахассислари ҳам ҳозирлик кўрмоқдалар. Уларнинг қўли-қўлига тегмаётир. Чунки виставка Бўзсувнинг нариги соҳилига одим ташлагач, республиканинг муваффақиятлари тўғрисидаги ҳикояни бутунлай бошқача тарзда олиб бориш имкониятига эга бўлинади. Унинг бутун экспозицион плани ўзгаради. Минглаб янги кўргазмаларни қабул қилиб, жойлаштириш, юзлаб стендларни жиҳозлаш лозим бўлади.

Муқаддима бўлими бош павильоннинг каттагина майдонини ишғол қилади. Унда Ўзбекистон билан республика Компартияси тарихининг асосий босқичлари тасвирланади. Муқаддима бўлимига зарур бўладиган материалларни архив ходимлари рассомлар ва олимлар билан биргаликда танлаб олмоқдалар. В. И. Лениннинг Шарқ халқлари тарихи тўғрисидаги буюк ғамхўрлигини, ленинча миллий сиёсат амалга оширилганлигини тасвирловчи энг муҳим ҳужжатларнинг нусхалари кўргазмага қўйилади. Россия Федерацияси ва бошқа иттифоқдош республикаларнинг Ўзбекистонга берган қардошлик ёрдами тасвирланган фотосуратлар стендларга ўрнатиб қўйилади. Томошабинлар республика донгдор кишиларининг, социалистик мусобақа пешқадамларининг портретлари билан танишадилар.

Янги павильонлардан бири республиканинг оғир индустрияни ривожлантиришдаги муваффақиятларини кўрсатади. Машинасозлар, металлурглар, химиклар, энергетиклар, транспортчилар, газ саноати ходимлари бу павильоннинг асосий «эгалари» бўладилар. Электр чироқлари ўрнатилган хариталар, ҳаракатланувчи моделлар ва макетлар саноат шу тармоқлари ходимларининг бунёдкорлик ишлари кўлами тўғрисида равшанроқ тасаввур ҳосил қилишга ёрдам беради.

Бошқа бир янги павильон енгил ва озиқ-овқат саноати учун ажратилади. Қурувчиларнинг ишини акс эттирувчи экспонатлар алоҳида залга жойлаштирилади.

Саноат ва қурилиш бўлимлари янги биноларга кўчгач, бош павильонда қишлоқ хўжалигига бағишланган кўргазмалар анча кенгайтирилади. Пахтачилик бўлими янада мароқли ва жозибадор бўлиб қолади.

Ҳар бир кўргазма социалистик мусобақа илғорларини, халқ хўжалигининг у ёки бу тармоғи ходимлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун олиб борилаётган умумхалқ курашига қўшаётган ҳиссани, КПСС XXIV съезди чизиб берган мамлакатдаги бунёдкорлик ишлари программаси республикага қандай истиқболларни очиб берганлигини тараннум этади. Кинозалнинг фильмотекасига топшириладиган янги ҳужжатли ленталар ҳам республика тўғрисида ҳикоя қилади. Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида май ойидан сентябрь ойига қадар Қорақалпоғистон ва республика областларининг кунлари ўтказилади. Бу тадбирлар виставканинг Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартияси 50 йиллигига кўраётган тайёргарлигида муҳим ўрин олади. (ЎзТАГ).

КОСМОСДАГИ ИЛМИЙ ВАХТАДА БИР ЙИЛ

ТАСС АХБОРОТИ

Ўтган йил 15 февраль куни Ернинг сунъий йўлдоши орбитасига чиқариб қўйилган «Прогноз-3» автомат станциясининг парвози давом этмоқда.

«Прогноз-3» автомат станциясидан олинаётган илмий маълумотлар «Прогноз», «Прогноз-2» станцияларидан олинган маълумотларни тўлдирмоқда ва Ердаги обсерваторияларда олиб борилган кузатишларнинг маълумотлари билан бирга Қуёш активлиги ва Қуёш билан Ернинг алоқалари механизмларини муваффақиятли ўрганиш имконини беради.

«Прогноз-3» автомат станциясидан олинаётган илмий ахборотлар СССР Фанлар академиясининг институтларида ишлаб чиқилмоқда.

САМАРҚАНДДАГИ УЧРАШУВЛАР

САМАРҚАНД, 16 февраль. (ЎзТАГ). Эрон парламенти сенатининг раиси Жаъфар Шариф Имомий бошчилигидаги парламент делегацияси бугун бу ерга келди. Меҳмонлар шаҳарнинг тарихий ёдгорликлари ва янги қурилишлари билан танишдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика партия органларидаги кўп йиллик ва самарали ишлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг инструктори Александр Васильевич **Гавриловга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

ХАЛҚ БАХТ-САОДАТИ ЙЎЛИДА

СОВЕТ ХОТИН-ҚИЗЛАР КОМИТЕТИГА ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

15 февралда Союзлар уйининг Колонна залида Совет хотин-қизлари комитетига Халқлар дўстлиги ордени топширилди. Корхона ва қурилишларнинг илғорлари, колхозчи деҳқонларнинг вакиллари, фан, маданият ва санъат арбоблари, Ленин гвардияси ветеранлари шу залга тўпланишди.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси Ё. С. Насриддинова, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, СССР маданият министри Е. А. Фурцева, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Е. М. Тяжельников, Совет дўстлик жамиятлари союзи президиумининг раиси Н. В. Попова ва бошқа давлат ҳамда жамоат арбоблари ўтиришибди.

Совет хотин-қизлари комитети Пленумининг тантанали мажлисини комитет президиумининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Р. Ф. Дементьева очди.

Мажлис қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини фахрий президиумга сайладилар.

Самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев нутқ сўзлади.

Б. Н. Пономарев шу ерда ҳозир бўлган кишиларни, барча совет хотин-қизларини Совет хотин-қизлари комитетининг Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлиги туфайли КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан самимий табриклади. Бу мукофот, деди Б. Н. Пономарев, — шонли совет хотин-қизларининг коммунистик қурилишдаги буюк хизматларига юксак баҳо берилганлигини, комитетнинг самарали фаолияти, унинг халқаро хотин-қизлар ҳаракатидаги, халқимизнинг чет мамлакатлар халқлари билан дўстлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш соҳасидаги муҳим роли эътироф этилганлигини исбот қилувчи далилдир.

Нотиқ сўзини давом эттириб, бундай деди: миллионларча совет хотин-қизлари— коммунистлар ва партиясизларнинг халққа қаҳрамонона хизмат йилномаси давлатимизнинг тарихида ҳамиша муҳим ўрин олиб келмоқда. Бизнинг шонли хотин-қизларимиз эркаклардан қолишмаётирлар ва меҳнатга актив, виждонан ва интизомли муносабатда бўлишнинг кўп намуналарини, коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида зўр ғайрат билан меҳнат қилиш намунасини кўрсатмоқдалар. Бутун халқимиз каби мамлакатимизнинг хотин-қизлари ҳам КПСС Марказий Комитетининг яқинда партияга, совет халқига қилган Мурожаатини баланд руҳ билан кутиб олдилар ва беш йилликнинг белгиловчи, тўртинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада актив қатнашмоқдалар.

Сўнгра Б. Н. Пономарев совет хотин-қизларининг халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш соҳасида, хизмат кўрсатиш, фан, маданият ва санъат соҳасида эришган ажойиб муваффақиятларига тўхталиб ўтди ва уларнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги актив иштироки муҳим аҳамиятга молик эканлигини таъкидлади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзоси бўлган уч миллиондан ортиқ хотин-қиз, 17 миллиондан ортиқ комсомол қиз-жувонлар қудратли кучдир. Ана шу кучбўлмаса, социалистик жамият олдида турган вазифаларни ҳал этиш мумкин эмас.

Мамлакатни демократик асосда бошқаришда хотин-қизларнинг иштироки кучайиб бормоқда. Яқинда сайланган СССР Олий Советида хотин-қизлардан 463 киши бор. Улар барча депутатларнинг қарийб учдан бир қисмини ташкил этадилар. Маҳаллий Советлар депутатларининг 47,4 процентини хотин-қизлар ташкил этади. Маҳаллий Советларда мамлакатимиздаги барча миллатларга мансуб хотин-қизларнинг бир миллиондан ортиқ вакили бор. «Партия сиёсатининг мақсади, — деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, — совет аёлларининг болаларни тарбиялаш учун ҳам, жамоат ҳаётида фаол иштирок қилиш, дам олиш ва ўқиш учун ҳам, маданият неъматларидан кўпроқ баҳраманд бўлиш учун ҳам янги имкониятларга эга бўлишларини таъминлашдан иборат».

Хотин-қизлар тўғрисидаги ғамхўрлик партия XXIV съездининг қарорларида ўзининг ёрқин ифодасини топди. Совет хотин-қизларининг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш, ёш авлодни тарбиялашда ҳар томонлама ёрдам бериш борасида бир қанча катта тадбирлар амалга оширилмоқда.

Б. Н. Пономарев совет хотин-қизлари тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун, социал тараққиёт ва барча халқларнинг миллий озодлиги учун курашда жуда катта роль ўйнаётганликларини уқтириб ўтди.

Совет Иттифоқининг, бутун социалистик ҳамдўстликнинг жаҳон миқёсида эришган тарихий муваффақиятлари, КПСС XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программасининг оғишмай амалга оширилиши тараққийпарвар, тинчликсевар кучларни янада активлаштириш учун жуда қулай имкониятларни яратиб бермоқда. КПСС Марказий Комитети Совет хотин-қизлари комитетининг халқаро майдондаги фаолияти доим кучайиб, тинчлик, хавфсизлик учун ва халқларнинг тинч ҳамкорлиги учун умумий курашнинг буюк вазифаларига муносиб бўлишига катта аҳамият бераяпти.

Нотиқ совет хотин-қизлари партиянинг ғамхўрлигига жавобан коммунизмнинг юксак ва порлоқ идеаллари учун курашга кўпроқ ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдирди.

Б. Н. Пономарев барча совет хотин-қизларига халқимиз бахт-саодати йўлида янги ижодий зафарлар, сиҳат-саломатлик ва равнақ, буюк бахт тилади!

Б. Н. Пономаревнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва бир неча бор қарсаклар билан бўлиниб турди.

Б. Н. Пономарев СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб берди ва ҳамманинг давомли қарсаклари остида Халқлар дўстлиги орденини Совет хотин-қизлари комитети байроғига тақиб қўйди.

Совет хотин-қизлари комитетининг раиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. В. Николаева-Терешкова жавоб нутқи сўзлади. У юксак мукофот учун миллионларча совет хотин-қизлари номидан қизғин ташаккур билдирди ва Совет мамлакатининг меҳнаткаш аёллари бундан буён ҳам коммунистик қурилишнинг олдинги сафларида борадилар, ўз фарзандларини улуғ коммунистик идеалларнинг ғалабаси учун эътиқодли, шижоатли ва актив курашчи қилиб тарбиялайдилар, деб ишонтирди.

Партия ва Совет ҳукумати, деди В. В. Николаева-Терешкова, аёлларнинг меҳнат қилишлари, ижтимоий ҳаётда қатнашишлари, ёш авлодни тарбиялашлари учун имкон берадиган шарт-шароитларни вужудга келтириш соҳасида жуда кўп иш қилдилар. Совет хотин-қизлари партиянинг халқ фаровонлигини ошириш тўғрисида тинмай қилаётган ғамхўрлигига фидокорона меҳнат билан, коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида зўр самарали ишлари билан жавоб берадилар.

Совет хотин-қизлари урушнинг қандай оқибатлар келтиришини яхши биладилар. Шу сабабли улар тинчликни ва халқлар хавфсизлигини таъминлаш йўлида тинмай ишлаётганликлари учун партиямиздан, унинг Марказий Комитетидан ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневдан астойдил миннатдордирлар.

В. В. Николаева-Терешкова сўзининг охирида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиумини ва СССР Министрлар Советини ишонтириб айтдики, Совет хотин-қизлари комитети, мамлакатимизнинг барча хотин-қизлари тинчлик учун ва халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш учун, халқаро демократик ҳаракатни жипслаштириш ва янада ривожлантириш учун курашга муносиб ҳисса қўшиш мақсадида зўр бериб ҳаракат қиладилар.

СССР Олий Советининг депутати, Сумгаит синтетик каучук заводининг аппаратчиси Р. Г. Гусейнова (Озарбайжон), СССР Олий Советининг депутати, Ленин номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Й. Йўлдошева (Ўзбекистон), РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Л. П. Ликова ва бошқа нотиқлар ўз нутқларида Совет хотин-қизлари комитетининг мукофотланиши муносабати билан ғоят хурсанд эканликларини изҳор қилдилар. Улар совет хотин-қизларининг халқимиз меҳнат зафарларига қўшган ҳиссасига партия ва ҳукуматимиз берган юксак баҳо коммунистик жамият қуриш йўлида, тинчлик ишининг ғалабаси йўлида янги жасоратларга илҳомлантиради, деб таъкидладилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига табрикнома қабул қилдилар.

Пойтахт санъат усталари катта концерт қўйиб беришди.

С. ЛУБО,
З. ХРОМОВА,
ТАСС мухбирлари.

МАРИ АССРГА ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

ЙОШКАР-ОЛА, 15 февраль. (ТАСС мухбири). Меҳнаткашларнинг совет халқлари қардошларча дўстлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашдаги катта хизматлари, иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий қурилиш соҳасида эришган катта муваффақиятлари учун ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йиллигини нишонлаб, Мари АССР Халқлар дўстлиги орденига сазовор бўлди.

Бугун Шкетан номли музикали драма театрида область партия комитети билан республика Олий Советининг Мари АССРга Ватаннинг юксак мукофотини топширишга бағишланган қўшма тантанали мажлиси бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан Фахрий президиумга сайланди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушевга сўз берилади. У КПСС Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев номидан, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан республика меҳнаткашларини юксак мукофот билан қизғин қутлади.

Улуғ Октябрь Социалистик революцияси, деди К. Ф. Катушев, чоризм эзиб келган Россиядаги бошқа халқлар сингари мари халқи учун ҳам миллий тикланиш ва тараққиёт сари кенг йўл очиб берди. Ўлкада кенг миқёсда: тўла ҳуқуқсизликдан ўз давлати сари; оддий плуг камдан-кам топиладиган ва очарчиликда яшайдиган қишлоқдан механизациялашган, самарали қишлоқ хўжалиги сари; кустар артеллар ва кам қувватли кичик заводлардан замонавий саноат сари; деярли ёппасига саводсизликдан умумий таълим, маданият равнақи сари социал-иқтисодий ўзгаришлар рўй берди.

К. Ф. Катушев республика эришган муваффақиятларда халқларнинг қардошларча дўстлиги, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бебаҳо бойлимиз, социализмнинг ғоят катта ва ҳар бир совет кишисининг қалбига ғоят азиз бўлган ғалабалардан бири деб атаган дўстликда ўз ифодасини топганлигини таъкидлаб ўтди.

К. Ф. Катушев совет халқи олдида турган вазифалар тўғрисида гапириб, КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми тўққизинчи беш йиллик плани қандай бажарилаётганлиги, экономикани ривожлантиришнинг бундан буёнги йўлларини ҳар томонлама кўриб чиққанлигини уқтириб ўтди. Ўртоқ Л. И. Брежнев Пленумда сўзлаган ўз нутқида шу соҳадаги фаолиятни чуқур таҳлил қилиб, хўжалик ишини такомиллаштиришга, беш йиллик план топшириқларини, КПСС XXIV съезди қарорларининг бажарилишини таъминлашга қаратилган принципиал қоидаларни ўртага қўйди.

КПСС Марказий Комитети шу йилнинг бошида партияга, совет халқига Мурожаат қилди. Катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган бу ҳужжат барча коммунистларни, барча совет кишиларини план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун, ижтимоий меҳнатнинг сифат кўрсаткичларини анча яхшилаш учун курашда социалистик мусобақани кенг авж олдиришга даъват этади.

Сўнгра К. Ф. Катушев ҳозирги халқаро аҳволни таърифлаб берди. У мамлакатимиз коммунистик қурилишда эришган жуда катта муваффақиятлар Коммунистик партия билан Совет давлати ленинча ташқи сиёсатининг мустаҳкам негизи эканлигини таъкидлади. Ҳозирги вақтда халқаро ҳаётда рўй бераётган жуда катта ўзгаришлар партиямиз, КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXIV съездининг ташқи сиёсат йўлини амалга ошириш юзасидан олиб бораётган жуда катта ишлар билан боғлангандир. Мамлакатимиз, бутун социалистик ҳамдўстлик бошлаган тинчлик соҳасидаги юриш муттасил кенгайиб, суръатига суръат қўшмоқда. Бутун илғор инсоният тинчлик соҳасидаги бу юришни эътироф қилиб, қўллаб-қувватламоқда, чунки у бутун илғор инсониятнинг орзу-умидларига мос бўлиб тушмоқда.

К. Ф. Катушев СССР Олий Совети Президиумининг Мари АССРни Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб берди ва мажлис аҳлининг гулдурос қарсаклари остида орденни республика байроғига тақиб қўйди.

Мари область партия комитетининг биринчи секретари В. П. Никонов юксак мукофот учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва Совет ҳукуматига чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор этди. У самимий, оталарча қутлаганлиги ва эзгу тилаклари учун КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга республиканинг барча меҳнаткашлари номидан чуқур миннатдорчилик билдирди.

Сўзга чиққан нотиқлар республика меҳнаткашлари совет халқларининг буюк дўстлигини авайлаб асрайдилар ва мустаҳкамлайдилар, фидокорона меҳнатлари билан Ватан бойлигини кўпайтирадилар, деб КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига ваъда бердилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

ЖИЗЗАХГА МУНТАЗАМ РЕЙСЛАР

ЖИЗЗАХ, 15 февраль. (ЎзТАГ мухбиридан). Бугун АН-2 самолётининг рейси билан Сергели аэропорти — Жиззах маршрутида пассажир самолётларининг мунтазам парвози бошланди. Эндиликда республикадаги энг ёш область маркази республика пойтахти билан темир йўллар ва тош йўллар орқалигина эмас, шу билан бирга ҳаво йўли билан ҳам боғланди. Жиззахгача парвоз қилиш учун атиги 45 минут кифоя қилади. Бир ойдан кейин ана шу маршрутда ЯК-40 ва АН-24 самолётлари қатнай бошлайди. Ўшанда учиш вақти учдан бир баравар қисқаради.

Яқин келажакда ҳаво йўллари Жиззахни Ўзбекистоннинг бошқа область марказлари билан, Ўрта Осиё республикаларининг пойтахтлари билан, Москва билан ҳам боғлайди.

ЧЕТ ЭЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЖАЗОИРДАГИ КЕНГАШДА

ЖАЗОИР. (ТАСС). Бу ерда тўрт араб давлати бошлиқларининг кенгаши давом этмоқда. Кенгашда Миср президенти А. Садат, Сурия президенти Х. Асад, Жазоир Халқ Демократик Республикаси Революцион Кенгашининг Раиси Х. Бумиддин, Саудия Арабистони қироли Файсал иштирок этмоқда. Кенгаш иши ҳоли ўтмоқда.

Жазоирдаги тўрт томонлама кенгаш, деб ёзади «Ал-Мужаҳид» газетаси, араб мамлакатлари раҳбарлари ўртасидаги доимий маслаҳатлашувлар доирасида ўтказилмоқда. Кўриб чиқилиши лозим бўлган муҳим проблемалар орасида, деб таъкидлайди «Аш-Шааб» газетаси, Яқин Шарқ масаласига доир Женевадаги сулҳ конференциясининг иши, Миср ва Исроил қўшинларини ўзаро чекинтириш, босиб олинган араб территорияларини озод қилиш учун курашда нефтдан қурол сифатида ҳамда Исроилнинг агрессив йўлини қувватлаб чиқаётган ғарб мамлакатларига таъсир ўтказиш воситаси сифатида фойдаланиш проблемалари бор.

ЮПИ агентлигининг Жазоирдаги мухбири Революцион Кенгаш Раиси Х. Бумиддин, Яқин Шарқдаги сиёсий курашда бундан буён ҳам «нефть қуролидан» фойдаланишга даъват этди, деб таъкидлайди. Сурия президенти Ҳ Асад унинг позициясини маъқуллаб, нефть беришни тақиқлаб қўйиш Исроил Жўлан тепаликларида қўшинларни ўзаро чекинтириш тўғрисида Суриянинг шартларини қабул қилишга рози бўлмагунча ўз кучида қолиши лозим, деди. Айни вақтда, деб хабар беради мухбир, Саудия Арабистони билан Миср АҚШга нефть юборишга қўйилган чеклашни бирмунча камайтиришни ёқлаб чиққан.

Италия демократик кучларининг фашистларга қарши ягона фронти кенгайиб ва мустаҳкамланиб бормоқда. Бутун мамлакат бўйлаб ўтказилаётган ўнлаб, юзлаб намойиш ва митингларда меҳнаткашлар неофашистик группаларининг жиноий фаолиятига чек қўйилишини талаб этмоқдалар. Суратда: Римда антифашистик намойиш.

ТАСС фотохроникаси.

Муваффақиятсиз ВИЗИТ

Англия ташқи ишлар министри Дуглас-Хьюмнинг Шарқий Африка мамлакатларига — Замбия, Малави, Танзания ва Кенияга қилган визити ақинда ниҳоясига етди. Расмий маълумотларга қараганда, у Англиянинг шу мамлакатлар билан муносабатларига таааллуқли баъзи масалаларни муҳокама қилиш мақсадида шундай сафарга чиққан. Бироқ, бу визитнинг боришидан маълум бўлишича, Дуглас-Хьюм Лондоннинг Жанубий Африка Республикаси ва Родезиядаги ирқчилик режимларига нисбатан иккиюзламачилик сиёсатини африкаликлар назарида оқлашга анча вақт сарфлади. Дуглас-Хьюмнинг асосий вазифаси — Англия билан Родезия ўртасида 1971 йилда ўзининг ташаббуси билан тузилган битимни маъқуллашга Африка мамлакатларининг раҳбарларини кўндиришга уринишдан иборат бўлди. Бундай шармандали битим, аслини олганда озчиликни ташкил қилган бир ховуч оқ танлиларнинг мамлакатдаги 5 миллион қора танли аҳолини шафқатсиз эксплуатация қилишини ва эзиб туришини қонунлаштиради.

Шу сабабли Африканинг мазкур мамлакатларида Англия ташқи ишлар министри ўзи кутганидек қабул қилинмаганлиги тасодифий эмас. Визит кунларида Лусакада, Доруссаломда ва Найробида студентларнинг намойишлари бўлиб ўтди. Намойишчилар Англиянинг ирқчиларга кўмаклашиш сиёсатига лаънатлар айтдилар. Лусакада ўтказилган матбуот конференциясида Африка матбуотининг вакиллари Дуглас-Хьюмга «Англия Родезияда ирқчилик режими тузилишига йўл қўймаслик учун қандай чоралар кўрди», «Англия ҳукумати Жанубий Африка Республикасига ўзи сотаётган қурол-яроғдан Африканинг мустақил давлатларига қарши фойдаланишига йўл қўймасликка қатъий ваъда бера оладими?» сингари жуда кўп саволлар бердилар.

Африкадаги мустақил давлатларнинг раҳбарлари эса, Родезиядаги маҳаллий аҳолининг ҳуқуқсиз аҳволда қолганлигини абадийлаштирувчи Англия — Родезия битимини тан олишдан қатъиян бош тортдилар. Масалан, Танзания ташқи ишлар министри Жон Малесела буни Дуглас-Хьюмга ошкора айтди. «Родезия проблемасини тинч йўл билан ҳал этишга қаратилган уринишларнинг ҳаммасини ирқчилар рад этганликлари сабабли, — деди Танзания ташқи ишлар министри, — энди африкаликлар қўлларига қурол олиб, ўзларининг ҳуқуқларини ва қадр-қимматларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга курашиб эркинликни қўлга киритишга мажбурдирлар». «Африканинг мустақил давлатлари, — деди у, — қитъанинг жанубини ҳар қандай воситалар билан, шу жумладан қуролли кураш воситаси билан мустамлакачиликдан ва ирқчиликдан озод қилишга маҳкам бел боғлаганлар».

Англия министри қилган визитнинг якунлари қитъа халқларининг ўзларини ҳар қандай шаклдаги эски ва янги мустамлакачиликдан, ирқчиликдан батамом ва тўла равишда озод қилиш учун олиб бораётган кураши тўхтовсиз кучайиб бораётганлигини яққол кўрсатди.

(ТАСС).

СИЁСИЙ МАҲБУСЛАРГА ЁРДАМ

Сиёсий маҳбуслар ғоят оғир аҳволда қолганлиги тўғрисида Чилидан хабарлар келиб турибди. Иқлимининг ниҳоят даражада ёмонлиги билан ном чиқарган Досон оролидаги лагерда тутқунлар оғир шароитда сақланаётганлиги ҳаммани айниқса ҳаяжонлантирмоқда. Зарур медицина ёрдами берилмаётганлиги, иссиқ кийим ва нормал овқатнинг йўқлиги маҳбусларни дармонсизлантириб, уларнинг ҳаётини хавф остида қолдирмоқда.

Совет Қизил Крести сиёсий маҳбуслар билан уларнинг оила аъзоларининг аҳволини енгиллаштиришга астойдил интилиб, Чили Қизил Крест жамияти орқали улар учун кийим-кечак, озиқ-овқат, дори-дармонлар ва биринчи даражада зарур буюмларни посилка қилиб юборди.

ОДИЛОНА ЧОРА

ЮРТИМИЗ БЕҒУБОР БЎЛДИ

СССР гражданлигига мансуб бўлишга зид келадиган ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқига зарар етказадиган хатти-ҳаракатлар билан шуғулланиб келган А. И. Солженицинининг СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, СССР гражданлигидан маҳрум этилиб, Совет Иттифоқи тупроғидан чиқариб юборилганлигини эшитиб, бениҳоя хурсанд бўлдим.

Бу муртад ниҳоят эс-ҳушини йиғиб олади ва халқимизга қабиҳ туҳмат ёғдиришни бас қилади деб, биз узоқ вақт тоқат қилиб келдик. Бироқ Солженицининг бутун хатти-ҳаракатлари унинг қандайдир довдираётганлигини эмас, балки у Советлар мамлакатининг ашаддий душмани эканлигини кўрсатди. Душманларга биз ҳеч қачон марҳамат кўрсатган эмасмиз, мутлақо марҳамат кўрсатмаймиз ҳам.

Солженицин мамлакатдан чиқариб юборилгач, юртимиз беғубор бўлиб қолди.

А. А. АЪЗАМХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

ИМПЕРИАЛИЗМ МАЛАЙЛАРИГА МАМЛАКАТИМИЗДА ЎРИН ЙЎҚ

Солженицининг Совет Иттифоқи тупроғидан чиқариб юборилиши ва унинг Совет гражданлигидан маҳрум қилиниши қонунийгина бўлиб қолмай, инсоний чора ҳамдир. Бу ашаддий душман бундан ҳам ортиқ жазога лойиқ.

Тўғрисини айтганда, Солженицин ўзини-ўзи совет халқидан, социалистик Ватанимиздан ажратиб қўйди. У империализмнинг малайи бўлиб қолган. Фармон қабул қилинмасдан анча олдиноқ ўзини Совет гражданлигидан маҳрум қилиб қўйган эди.

Т. ЭСОМОВ,
Қашқадарё область, Деҳқонобод районининг «Ленинизм» совхозидаги 3-мактаб ўқитувчиси.

* * *

СССР Олий Совети Президиумининг А. Солженицинни СССР гражданлигидан маҳрум қилиш ва Совет Иттифоқидан чиқариб юбориш тўғрисидаги Фармонини совет кишилари зўр мамнуният билан кутиб олдилар.

— Шудгордан ғумак кўриниши биланоқ деҳқонлар уни таг-томири билан суғуриб ташлайдилар,— деди саратовлик таниқли қўшиқчи шоир Николай Палькин. — Адабиётда ўсиб чиққан ғумак бўлмиш Солженицининг тақдири ҳам шундай бўлди. Солженицин совет гражданлигидан маҳрум этилиб, мамлакат тупроғидан ҳайдаб юборилганлиги одилона, қонуний чора бўлди. Ватанимизга, халқимизга хиёнат қилган ва Улуғ Ватан уруши жангоҳларида ҳалок бўлган қаҳрамонлар хотирасини таҳқирлаган адабий власовчига юртимизда ўрин йўқ.

И. И. Лихачев номли автомобиль заводининг слесари М. Декополитов бундай деди:

— Ғарбдаги реакцион пропагандa Солженицинни ёзувчи деб кўрсатишга уринмоқда. Барча совет кишилари каби биз, ишчилар учун у ёзувчи эмас, балки совет халқининг Коммунистик партия раҳбарлигида яратган барча ютуқларини кўра олмайдиган туҳматчидир.

Кўпларимиз Улуғ Ватан уруши йилларида — баъзилар фронтда, баъзилар мамлакат ичкарисида— душман устидан қозониладиган ғалабага замин ҳозирладик. Бутун кучимизни социалистик Ватан озодлиги, шон-шарафи ва мустақиллиги учун курашга бағишладик. Солженицин ўзининг разил ёзувларида Ватанга хиёнат қилган Власов ва унинг гумаштлари сингариларни оқлашга уринаётганлиги бизда ғазаб ва жирканч туйғуларни туғдирмоқда.

Солженицин — ашаддий антисоветчидир, коммунизмнинг душманидир. Совет ҳукумати жирканч туҳматчини ҳайдаб юбориб, мутлақо тўғри қарор қилди. (ТАСС).

ИЗЛАРНИ ЯШИРИШМОҚДА

Чилида нима гап?

Чилида ғоя учун кишилар таъқиб этилзди, маслак учун қатл этилади, деб ким айтди? Йўқ, бундай эмас! Сизга фақат шундай бўлиб кўрингандир. Ҳа, айтмоқчи, умуман бундай зўравонлик йўқ. Ҳаттоки, «исён» демоқ исён эмас, бор-йўғи «ҳаракат». Дарвоқе, бу инқилобий «ҳаракат»дир.

Хунта вакиллари чет эл журналистлари олдида ана шу алфозда сўзлашадилар, мухбир фотоаппарати рўбарўсида тез-тез ва башараларини янада кенгроқ қилиб жилмайиб суратга тушишга уринадилар.

Ички ишлар министри Оскар Бонильяни олайлик. Американинг «Висьон» журнали мухбири у ҳақда «юмшоқ муомалали ҳарбий» деб ёзади. Ҳақиқатда эса, айтишларича, унинг бевосита раҳбарлигида ватанпарварлар қийноққа солинмоқда ва отиб ташланмоқда. Лекин бу «умуман, бундай эмас эмиш». Унга — Бонильяга «хайрихоҳлик билдирмайдиганлар», «халқаро коммунизм тарафидан иғвогарлар бўҳтон қилмоқдалар».

«Биз, — деб ишонтиради Бонилья, — ғоя учун тўла ва мутлоқ эркинлик берамиз. Ғоялар учун қамамаймиз».

Озодлик! Унинг нимасини айтиш керак! Бироқ, Бонильянинг озодлик ҳақидаги сўзлари чилилик фашистларнинг қонли ишлари билан қандай қилиб мос тушади?

Бугунги кунда Ғарбдаги буржуа газеталари ҳам Чили хунтаси учун «ягона яхши марксчи бу ўлик, жонсиз марксчи бўлиш» кераклигини эътироф этмоқдалар. «Висьон» газетхонларини Бонилья зимдан яширишга уринган нарсани хунта бошлиғи генерал Пиночет Бразилиянинг «Крузейра» журнали мухбирига берган интервьюсида «фош қилиб қўйди». «Бизнинг қўлимизга, — дейди қонхўрлар пири, — яраси битиб, шиши қайтган бемор келиб тушди. Бундай ҳолатда асло тери остига ягона дори юбориш билан чегараланиб қолиш мумкин эмас... Бу сиёсий проблема, марксча проблеманинг қайта туғилишига олиб келарди...».

Шунга қарамай, хунта вакиллари қора рангни оққа алмаштиришга, ўзларининг ҳарбий кийимларидаги қон доғини тўсатдан тўкилган вино деб айтишга қатъий интилмоқдалар. Ҳокимият тепасидаги тўртликдан энг қонхўри деб ном олган Ҳарбий ҳаво кучларининг қўмондони генерал Густаво Ли ўз лафзидан уялмай-нетмай: «Биз ғоялар учун таъқиб қилмаслигимизни яна неча бор такрорлаш керак!» — дейди.

Хунта вакиллари ўз қурбонлари ҳақидаги маълумотлар учини-учига улашга эриша олмаяптилар. Генерал Пиночет «Крузейра» журнали учун берган интервьюсида «ўлдирилган кишилар сонини 100» деб айтса, унинг ҳамтовоғи полковник Эвинг айни вақтда «Висьон» журнали саволига 536 граждан ва 42 ҳарбий шахс ўлдирилган эди, деб тан олади.

Француз мухбири Жан-Франсис Хельднинг шоҳидлиги эса мана бундай. У «Нувель обсерватер» ҳафталик газетасида бир воқеани ёзади. Бу воқеа хунтанинг ўз қурбонлари сонини белгилашда ҳаддан ташқари «камтарлиги»ни кўрсатади. Гап Темуко шаҳридан жануброқда, Пунгуипульидаги деҳқонлар жамоасига қарши ёвузлик ҳаракати тўғрисида бормоқда.

«Уч мингдан зиёд солдат, —деб ёзади у, — ерни тилка-тилка қилиб ташлади. Юқоридан, вертолётдан туриб деҳқонларни қуёнлардек отишди. Авиация бу ишни напалм ташлаш билан тугатди. [illegible]

(АПН).

Ю. ГВОЗДЕВ.

Адабиёт ва санъат

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ — АСАР МАВЗУИ.

●

ҚОРАҚАЛПОҚ ДИЁРИ МАДҲИ.

●

ЗАМОНАМИЗ ҚАҲРАМОНЛАРИ.

●

ЖАҲОН — ИНСОН ЮРАГИ.

ОЛТИН ТЎЙ

Ватаним — СССР.
Буюк мамлакат.
Юз миллат,
юз элат —
хур оғушида.
Барида — садоқат,
файзу хосият,
Ифтихор туйғуси
ҳар бир кишида.
Ўзбекистон —
дўстликнинг зич даврасида
Ахир,
[illegible]
бахтидан шамчун,
Чўққидай қад тутган [illegible]
[illegible]
Бугунги зиёда,
эртаси ҳам тўкис таъмин!
Ҳар инсон
[illegible]
[illegible]
Сирли олам эрур
ўз ҳар инсон.
Ҳар инсон қалбида меҳри-гиёси.
[illegible]
Тўлғанур туриқон — одам юраги,
Тилаги,
келажаги,
[illegible]
Юракда
тин билмай
қайт бари уради,
Жаҳон муаммоси юрак муаммоси!
Қондай гулуради,
Тошиқи кўпиради,
Олам осмонига
сачради қони.
Бомбалар
юракни
ўпиради,
Тўлғанади
юрак
жаҳони!
Тинчлик истайди
юрак!
Тинчлик — сўниш эмас!
Ё қайтган кечиш...
Тинчлик —
бу фаровон турмушга кўзгу,
Тинчлик — юрак муаммосин ечиш!
Юрак муаммоси шу!
Ечилсин,
ечилар жаҳон муаммоси,
Юрак муаммосин ечар экан,
ҳаёт абадий.
Тилак —
юракларда унмоқ...
Бу деганим
жаҳон ўз ҳам бир водий!
Бу водийда —
одамлар
[illegible]
Бирга ишлар,
бир тандир [illegible]
[illegible]
шошиб одимда.
Фазо океанида
сузувчи
кемадай.
Элим бор,
Бешу юз бир,
Беш минг йил!
Бу тўй!
Тилагимиз келар ҳайқиргим,
Урсиб тура берсин тин билмай юрак,
Жаҳон,
сени дея мангуга
ҳайқиргим
Коммунизм найрузи
мангулик
Бу юрак [illegible]
[illegible]
Бу юрак
Ленин энсига тўлган,
Кўёшдан яшнаган эзгин ҳам ҳосил,
Ҳамма халқ
битта қадр
улар ҳамоҳанг.
Дўстлик тароналарига
жаҳон куйимиз.
Ленин,
Ленин,
бу буюк даҳони.
Фикру ўйинг —
фикру ўйимиз.
Келажак ўйлаб бу,
олтин тўй,
олтин!
Дунёга ирғиқар намоён юзимиз,
Янги асрларга,
Янги қасрларга йўл олдим;
Юракка нисадим,
Юракка нисабим
бу коммунизм
Дунёга
мен
шунн ҳайқираман!

САЙЁР.

Б. БРУНОВ,
РСФСРда хизмат кўрсатган артист;

М. ГРИН,
ёзувчи:

— Биз ўзбек диёрида бир неча марта бўлганмиз. Доимо бизни оққўнгил, бағри иссиқ одамлар кутиб олдилар. Кўнгиллари оқ пахтасидан ранг олган, бағрилари қуёшидан тафт олган ажойиб кишиларга ташаккур!

Лариса САХЬЯНОВА, Петр АБАШЕЕВ,
Бурятия опера ва балет театрининг хонандалари:

— Биз Қорақалпоғистонда ўтаётган РСФСР адабиёти ва санъати кунларида қатнашаётганимиздан ғоят хурсандмиз. Қорақалпоқ дўстларимизни улкан байрамлари билан чин дилдан самимий табриклаймиз.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОНКУРСИГА

ШАҲРИХОН

ОЧЕРК

Ёлғиз оёқ сўқмоқ бўйлаб бир аёл келаётир. Ана, у яқинлашиб қолди. Олтин кузнинг субҳи саболари оёқлар остига тўшаган ҳазонрез япроқларга нигоҳини қадаб, ҳаёл оғушида аста-секин одим ташлаб келарди у. Шаҳрихон... Бу бахтни, озодликни куйлагани, эркин муҳаббатни орзу қилгани учун кўксига ханжар қадалган, иқболи нигун Шаҳрихон эмас. Бу — бахтга, порлоқ истиқболга пешвоз чиққан Шаҳрихондир. У ёш бўлса ҳам катта хўжаликка бош.

Ана, у келяпти... узун, қайрилма киприклари пир-пираб кетди. У хаёлан нимадандир ранжиди чоғи. Ёҳуд хаёлан тузиб келаётган аллақандай режасига нуқта қўйди.

— Салом, йўлингиз бўлсин? — сўраймиз.

— Даладан, шийпондан, колхозчиларнинг тушлигидан хабар олиб келяпман.

— Қалай, кўнглингиз тўлдими?

— Аслида-ку, шийпондаги манзарани сиз ҳам кўрсангиз бўларди...

— Агар кўрсатсангиз, жон деб борардик.

Раиса бизни дала шийпонига бошлади. Тушлик пайти эди.

...Офтоб хуш ёқарди кишига. Қизлар бир чеккада, ариқ бўйида давра қуришиб, кафтдек кўзгуни қўлма-қўл қилишиб қошларига ўсма қуйишарди. Йигитлар эса тут соясида тўпланиб транзисторнинг мурувватини бурашар, ҳар замонда қизлар томонга маъноли қараб қўйиб қурра кулгу кўтаришарди. Бу манзарани панадан кузатиб турган раиса блокнотини очиб, қушнинг қанотидай белгилар қўйиб қўйди.

Раиса билан пахтазор кезиб борардик. Ана у пайкалга қаранг-а, — деб қолди Шаҳрихон опа. Негрис аёли ўзбек, қозоқ аёли билан ёнма-ён, эстон йигити корейс, тожик, украин йигити билан ёнма-ён пахта терарди. Холниса, Шарипахон, Турсуной, Люба, Мавлудахонлар, Фотимахон, Тўтихон, Равшаной, Гулсарахонлар. Улар «1-Май» колхозининг заршунослари. Улар эрта баҳор насимини далада қаршилаб, куз изғиринларида ҳам дала шийпонида «оқ олтин» мавзуида баҳс этувчи меҳри дарёлар. Мирзачўл бағридаги тилсимлар сирини очаётган, серсаховат далаларнинг сепиндозини зеҳн, идрок тарозасида ўлчаб, сарҳисоб этаётган меҳнат қаҳрамонлари Пистагул Мирзабекова, Фотигул Пошшаевалар... Уларни санаб, зафарларини мадҳ этса адо бўлмас.

Далалар замзамасига маҳлиё кезиб юрган бобога кўзимиз тушди. У ёшлигини гўё шу далалар оғушидан излаб юргандай... У бахтли Чўли бобо эди. Раиса билан қўл олишиб, қўлини юзига сурди. Бу қарияларнинг табаррук инсонлар билан кўришганда қиладиган азалий одати эди. Раиса ёш бўлса ҳам Чўли бободек қарияларнинг қалбига киришга улгурибди, деб кўнглимдан ўтказиб қўйдим. Бу бежиз эмасдир, деб ўйладим ўзимча. Инсонни инсонга қадрли, меҳрли этган нарса албатта қаҳру ғазаб, буйруқ, зўравонлик эмас. Кўнгил мулкини асир этувчи нарса бу меҳр, мурувват оқибатидир. Раиса бу колхозга раиса этиб тайинланганига кўп вақт бўлгани йўқ, атиги 3 йил бўлди, холос. Лекин бу 3 йил раиса учун улкан дорилфунун йиллари бўлди. У коллектив хўжаликни, меҳнат кишиларининг юрагини ўқимоққа, ўрганмоққа сарф этди. бу йилларни. Ҳаёт китоби, тажрибалар китобини эринмай варақлаб чиқди. У ишни меҳнат кишиларининг турмуш шароитини яхшилашдан бошлади. Бир йил ичида қуриб битказилган 48 та шинам уй-жойга колхознинг ветеранлари, меҳнат қаҳрамонлари кўчиб ўтдилар. Ҳар хонадонда водопровод, газ, электр муҳайё. 300 ўринли кинотеатр қуриб битказилди. 90 ўринли янги, озода болалар боғчасида дўмбоқчалар яйрашяпти. Колхоз ўз шифохонасига, оналар учун ўз туғруқхонасига, тикув устахоналарига эга бўлди. Раиса колхоз хўжалигини тебратиш учун олий маълумотли бригадирлар, зоотехниклар, агрономларни жалб қилди. Колхозда меҳнат ҳам, рағбат ҳам, олинажак мажбуриятлар ҳам ҳамманинг кўз ўнгида. Оталар ўз ишидан мамнун. Оналарнинг бағри бутун. Фарзандлар эса ота-оналарининг муваффақиятларидан ифтихорда. Улардек яшаш, ишлашни орзу қилишади.

— Раисанинг пойи қадами қутлуғ келди дейишади қариялар. Йилдан-йилга колхознинг қадди тикланиб боряпти, одамларнинг турмуши яхшиланяпти.

Биз енгил «Москвич» машинасида колхоз ерларини айланиб юрибмиз. Машинани раисанинг ўзи ҳайдаб боряпти.

— Мана бу якка-ёлғиз қишлоқчага бир қаранг, деди раиса. Пахтазор денгизининг ўртасида мисли бир елкандай афтодаҳол қишлоқ, унинг хароба пахса деворлари қийшайиб кетган, қишлоқ кўҳна тарих китобининг баъзи занглаган саҳифаларини эслатиб турарди.

— Нега пахтазорнинг ўртасида ажратиб қолдиргансиз, ҳайдаб пахтага экдирсангиз бўлмайдими? — сўраймиз.

— Бу қишлоқ ўрнида дала шийпони бўлади, олдида гулзори, боғи билан. Дала шийпонининг кенг, ёруғ иккита зали ҳам бўлади. Уларнинг бирида қизлар, иккинчисида йигитлар ҳордиқ чиқаришади. Телевизор кўришади, ғазал тинглашади. Мушоира кечаларини ҳам ўтказадиган сўлим жойлар бўлади, бу ерлар ҳали, — дейди раиса завқланиб.

— Орзуингиз ёр бўлсин, — дедик раисага.

— Энди сизни яна бир чаманзорга бошлаб бораман, — деди машинасининг рулини тутиб у.

— Мана бу 26 гектарлик узум зоримиз, Ҳазонрез япроқлар остида товланиб ётган «келин бармоқ»лардан татиб кўриш иштиёқидан қайтиб, йўлни янги қўриқ ерларга бурдик. Машина баланд-паст тепаликлардан ўтиб ғўхтади.

— Бу «Боғ аро» деган ерларимиз, — гап қотди раиса. Бу гапни эшитиб, беихтиёр кулиб юбордик. Негаки, «Боғ аро» деб номланган 70 гектарлик ерда янтоқлардан бошқа ҳеч нима йўқ эди.

— «Боғ аро» эмас, «Чўл аро» деса тўғрироқ бўларкан, — деб кулдик.

— Бу жойлар пахтазордан 10 метрлар чамаси баланд, — деди раиса янтоқзорларга нигоҳ қадаб. — Агар сув чиқарилса борми, бу колхознинг эмас, бу оламнинг неъматини етиштирса бўлади. Сув чиқариш тадорикини ҳам кўриб қўйганмиз. Йиғим-теримдан сўнгги биринчи ишимиз шу бўлади.

— Орзуларингизга ривож, раиса. «Бир аёл бўлса, шунчалик бўладида». «Ишнинг кўзини биладиган, жойи келганда қаттиқ қўл, кези келганда меҳрибон» кўнгилдан ўтди.

Раисанинг ҳаёт йўли билан қизиқдик. У оддий қадоқ қўл деҳқонликдан ўсиб камол топган хўжалик раҳбари бўлгани учун ҳам пахта илмини ибтидосидан, интиҳосигача, яхши билади. Шаҳрихоннинг болалиги ҳам эгатлар орасида ўтган, десак хато бўлмас. Онасига эргашиб далага келган, пахта терган кезларини кечагидай эслайди у. Ростини айтганда, Шаҳрихон туғилганда отаси ҳам хурсанд бўлмаган, ҳатто: — яна қизми, — деб тескари қараган экан. Шаҳрихон оилада учинчи қиз эди. Беозор қизалоқ, ўсиб шаддод бўлди. Медицина техникумига ўқишга кирди. Медицина ҳамшираси бўлиб ишлади. Сўнг колхозда сут соғувчилик қилди. 1960 йиллар эди. Турсунойнинг республикамиз бўйлаб таратган довруғини эшитиб, оромини йўқотди.

— Ўқийман, мен ҳам механизатор бўламан, — деган қарорга келди қиз. Мана, ўқиш ҳам битди, у катта умидлар билан машина рулини ҳам ушлади. Охунбобоев номли колхозининг далаларида пайкалга кирди. Лекин, Шаҳрихонга тикилган ишонч кўзлари ерга қаради. У пахта териш машинасини ариққа ағдарди. Раис тутоқиб кетди. Колхознинг якка-ю ягона терим машинаси бор эди, у ҳам ишдан чиқди.

— Менга бошқа ишонишмади, машина ҳам беришмади, — дейди Шаҳрихон ўша кезларни эслаб. — Мен бари бир даладан, терим машинасининг ёнидан кетмадим. Ўзим устахонада пайвандчи эдим, лекин ишдан бўшадим дегунча пахтазорга чопардим. Кўз ўнгимда, ўша девқомат машина рули. Гоҳо аламимдан йиғлаб ҳам олардим. Лекин, мени ҳадеганда устахонадан олишмади,

...Авжи йиғим-терим палласи эди. Механизатор йигитлар тунги соат биргача пахта теришди. Тўлин ой осмонда фонусдай балқиб турган тун эди. Йигитлар тунги тонналарни сарҳисоб этиб, прицепли машиналарга ортишди. Ўзлари жиндак мизғиб олиш мақсадида шийпон ётоғига киришди. Йигитлар уйқу орасида моторнинг гувуллаганини эшитиб қолдилар. Шаҳрихон тўлин ой фонусида, машина рулига ўтириб олиб пахта терарди. Йигитларнинг баъзилари:

— Оҳ, яна ағдармасайди, деб юрак ҳовучладилар. Баъзилари эса ярим тун палласида ўғирликча далага келиб, машина рулига ўтиришга журъат, жасорат топган қизга ҳайратда тикилганча лол турардилар... Йигитлар анчагача қизнинг ҳаракатини кузатиб туришди. Ана, бункер ҳам тўлди, машина ҳам пайкал охирига бориб қайта бошлади. Ана, қиз кўзларида учқун ёнганча, йигитлар томон «оти»га қамчи босди.

Йигитлар Шаҳрихонни машинадан кўтариб туширдилар. Бу — хурсандлик, мамнунлик, қизнинг журъати, иродасига таъзимнинг бир ифодаси эди. Тонг қизи аста жилмайиб, ораста бекадай пахтазор узра кумуш дастурхонини тўшади. Шаҳрихон ҳам ўз ишидан мамнун, яноғини табассум безаганча терган пахтасига нигоҳ қадади. Бир хирмон пахта... Бу унинг учун бир хирмон севинч, бир хирмон умид, бир хирмон ғайрат бўлиб кўринди. Йигитлар уни ўз сафларига олишга ваъда қилдилар. Тонгда йигитлар Шаҳрихон билан бирга раис бобо қошида пайдо бўлдилар...

Шаҳрихон қизлар бригадасини тузди, 50 гектар ер ажратиб олди. Меҳнатга ташна дил меҳри, саховатидан баҳра олиб парвариш топган ер олам-жаҳон ҳосил армуғон этди. Аёл кўз ўнгида далаларнинг зарҳал китоби очилди, у бу ҳаёт, меҳнат китобини қалб кўзгуси билан варақлар, ўқигани сайин ташналиги ортарди...

Мана, ғўзалар она ер бағрини ёриб чиқдилар, аёл уларни йўргакдаги чақалоқдек бағрига олди. Меҳри билан суғорди, ўт нигоҳи билан ўстира бошлади. Лекин, ўжар табиат қамчисини ялонғочлаб қолди.

Тонггача сел қуйди... Ғўзалар... йигит мўйлабидек эндигина сабзи урган ғўзалар бирдан андармон бўлди. Шаҳрихон оромини йўқотди. Ўша кезлар Шаҳрихон бошлиқ 8 қизни далада пайкаллар бошида кўз ёши қилиб ўтиришганини раис кулимсираб эслайди ҳамон.

— Йўқ, йўқ... Таслим бўлмаймиз, бўлолмаймиз! — дейишди қизлар. Шундай бўлди ҳам. Шаҳрихон бригадаси она ер бағрига қайтадан чигит қадади. Тўққиз нафар қизнинг ўн саккиз нафар кўз чироғи, ўтли, оташли нигоҳи далани нур бўлиб ёритди, машъал бўлиб илитди... Ана, ер бағридан худди мужгонлардай чигитлар яна униб чиқдилар. Қизлар юрагида гулхан ёнди, қарашларидан офтоб балқиди гўё. Қизлар дала шийпонига бутунлай кўчиб чиқдилар. Ана, энди ҳам ғўзалар бўй чўзмай, ҳосил тугунчаларини қучоқламай кўрсин-чи! Ўша йили улкан хирмон кўтарилди. Колхознинг ишончини оқлаган қизлар келаси йил 60 гектар ерга уруғ қададилар. Шаҳрихон бир таклифни ўртага ташлади:

— Колхозимизнинг ўзида механизаторлик курсини очсак — қандай бўларкин...

Шаҳрихон ўзи қизларга тажриба ўргата бошлади. Ҳадемай, колхозда турсунойчилар армияси пайдо бўлди. Эҳ-ҳе, қизларжоннинг турналардек тизилиб, «зангори кема»лар рулини бошқаришини кўрсангиз эди. Бир олам завқ, бир олам қўшиқ эди бу!..

1971 йилга келиб еримиз 110 гектарга кўпайди, — дейди Шаҳрихон. Ўша йили қизлар бригадасининг бошлиғи Шаҳрихон Абдуллаевани Ўзбекистон ССР Олий Советига депутатликка сайладилар.

Олтин куз... олтин сувига йўғрилган япроқлар шивирига қулоқ тутиб оҳиста келаётган Шаҳрихон хаёлида бир ўй:

— Нега чақирдилар экан-а?

Райком биносига қадам қўйганида ҳам шу ўй тинчлик бермасди унга:

— Нега чақирдилар экан-а?

Райком секретари бригадирни жуда самимият билан қарши олди. Гап орасида ўтган йилларни ёдига олди:

— Машиналар энди ариққа ағанамаяптими? — кулди секретарь. Шаҳрихон ялт этиб секретарга қаради, бу қарашда «ҳали ҳам ёдингиздами, шунча йиллар ўтиб кетган бўлсаям-а?» — деган маъно бор эди.

— Пахтанинг аҳволи қалай? — сўради секретарь.

— 40 центнердан беряпмиз.

— Сени бошқа лавозимга кўтармоқчимиз, нима дейсан?

— Йўқ, менга лавозимнинг кераги йўқ, бригадирлик мен учун энг катта лавозим.

— Раисаликка-чи, бунга ҳам йўқ дейсанми?

— Йўқ дейман.

— Нега?

— Ҳали қиладиган ишларим кўп. Центнерни 45 га кўтариб олайлик, янги очиладиган ерларим бор...

Райком секретари Шаҳрихоннинг сўзини бўлди:

— Тушунарли, ҳаммаси хайрли ишлар экан. 45 центнерни ҳам, янги ерларни ҳам очаверасан. Қайтанга имкониятинг яхшироқ бўлади, бу ишларга.

Шаҳрихон ерга қаради.

— Мен, мен... даламни, машинамни ташлаб кетолмайман. Бу гуноҳ, қолаверса, жиноят ахир!

— Машинанг ҳам, даланг ҳам ўзинг билан бирга бўлади.

Ана шундай қилиб, Шаҳрихон янги хўжаликка бош бўлди. Оддий кетмон соҳибидан, ерга чин меҳр қўйган аёлдан чиққан раиса бу хўжаликни икки йил ичида оёққа қўйди.

У Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати сифатида ҳам талай ишларни бажарди, яна талай юмушларни зиммасига олди. Раисанинг ташаббуси билан битказилган «Бахт уйи», мактаблар, истироҳат боғи, болалар боғчалари, уй-жойлар... энг муҳими у инсон кўнгли, инсонларнинг қалбига олиб борувчи сўқмоқ йўлдан юра билди. Бу йўлларда саховат, эҳсон, эзгулик излари қолди.

Эътибор ОХУНОВА.

МИРЗАЧЎЛ.

СЕМИНАР—КЕНГАШ

Яқинда республика Касаба союзлари совети кино шохобчалари ходимларининг семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Республика Касаба союзлари советининг секретари Н. Маҳмудова кино ходимларининг 1973 йилдаги иш якунлари ҳамда юбилей йилида улар олдида турган вазифалар ҳақида гапирди.

Ўтган даврда киношохобчалар яна 42 кино установка ҳисобига кўпайтирилди. Тўрт йиллик план уч йилда бажарилди.

Республика Касаба союзлари совети маданий-оқартув муассасалари кино репертуарининг асосини совет ва социалистик мамлакатлар фильмлари ташкил этди.

Семинар-кенгаш иштирокчилари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг қутлуғ 50 йиллик юбилейи шарафига оширилган социалистик мажбурият қабул қилдилар.

ШАРҚНИ — ШАРАФЛАБ

ТАҚРИЗ

Доно билан саёҳат хайрли ишдир. Публицист адиб Воҳид Зоҳидовнинг «Шарқни шарафлаб»[1] деб аталган янги китобини варақлаганимизда бу сўзларнинг ҳақиқатлигига яна бир бор ишонч ҳосил қиламиз. Муаллиф китобхонни ёнига олиб Африка мамлакатларини, дўст Афғонистон диёрини, социалистик Мўғулистон водийларини кезиб чиқади. Ниҳоят ўз жонажон Грузиямизга қадам қўйганимизда бу ўлканинг тарихий ва табиий мўъжизалари бизни ўзига тобора мафтун этади.

Сафарноманинг жозиба кучи нимада? «Сафарнома романдир,— дейди атоқли совет очеркчиси Геннадий Фиш. — Унда икки бош қаҳрамон — инсон ва мамлакат бўлиб, инсон мамлакатни ўрганиб, ҳикоя қилади. Бундай ҳикоя ўзаро суҳбат, ички диалогдир». Нотаниш диёр янгиликлари ва услуб таъсирчанлиги В. Зоҳидов сафарномасининг асосий фазилатидир.

Маълумки, Африка «Минг бир кеча» эртакларидаги сингари ажойиб ва ғаройиб қадимий ўлкадир. Бироқ публицист бизга янги Африкани, уйғонган Африкани кашф этади. Сафарномада Африка табиий, иқтисодий белгилари, инсоний гўзалликлари билан гавдаланади, Ташқаридан таъсир кўрсатган ҳеч бир куч бу ўлканинг табиий мўъжизаларини ўзгартириб юбора олмаган. Унинг ерларига қадам қўйган сайёҳни Африка аввало ўз оловли қуёши билан меҳмон қилади. Муаллиф бу қуёш тафтини тасаввур этмоқ учун уни тундра кишисига қиёс қилади.

Африканинг ғаройиб ҳайвонот ва ўсимликлар олами ҳақидаги қизиқарли маълумотларгина эмас, балки бу ердаги халқларнинг инсоний фазилатлари, қалби китобхонни ўзига мафтун этади. Чироғ ёғдулари қўйнида арслондек ўкириб ётган Жазоир шижоатида нақадар катта қудрат пинҳон эканлигини тасаввур қилиш қийин эмас. Сафарномада биз бургут мисол парвозга шайланаётган қитъани кўрамиз, унинг истиқболига ишонч ҳосил қиламиз. Бу асрлар бўйи ҳукм суриб келган мустамлакачиликнинг чиркин асоратидан халос бўлаётган қитъадир.

Сафарномада типик фактлар мажмуасидан ҳосил бўлган Африка халқлари ҳаёти манзаралари ҳам аянчли туюлади, ҳам ишончли туйғу билан тўлиқдир. Бу фактлар тасвирида санъаткор адиб маҳоратини ҳис этамиз. Бироқ сиёсий, ижтимоий факт публицист учун восита, холос. Публицистикада фактнинг ўзидан кўра унинг моҳияти муҳимдир. Публицист-сайёҳ назарида факт воқеликнинг оддий манзарасигина эмас, балки катта умумлаштирувчи фалсафий моҳиятга эга бўлади. Тўғонга одам босиб тошқиннинг олдини олиш, ботқоқ йўлларга тирик қоратанлиларни қалаб, устидан машина ўтказиш каби мустамлакачилик даҳшатлари Африка ҳаёти учун ўтмиш фактлари бўлиб, уларнинг ваҳшиёна моҳияти ўз-ўзидан аёндир. Публицист мустамлакачилик Африка халқларини иқтисодий қашшоқ, маънавий карахт қилиб қўйганлиги ҳақида ўйлайди. Меҳмонхона олдида тентираб юрган гулдай бола воқеаси, Эфиопияда ибодатхона теварагида «томи осмон, тўшаги сомон», руҳан мажруҳ оломон тўдаси ҳақида фикр юритиб, катта ижтимоий-фалсафий хулосалар чиқаради.

Публицист-адиб Африка ҳаётининг янги нурли манзараларини катта мамнуният билан қайд этади. Янги Африка халқлари характеридаги энг асосий ва типик хусусият — истиқболга ишонч ва катта ҳаётий шижоат туйғусидир. Кичик, навқирон давлат — Мали меҳнаткашларида пайдо бўлган кўтаринки руҳ, кайфиятнинг публицистик тасвири китобхонда айниқса шодиёна қониқиш ҳосил қилади.

Сафарномада иқтисодий мустақил Африка характерланади. Шу билан бирга, курашчан Африка портрети ҳам намоён бўлади.

Африка халқи характеридаги бош омиллардан яна бири — социализм дунёсига интилиш руҳидир. Сафарномада Африка халқининг Улуғ Совет Иттифоқидан чексиз миннатдорлиги, совет кишиларига дўстона муҳаббати қатор ҳаётий фактларда ҳаяжонли чизилади. Совет Иттифоқи ёрдами билан қад кўтараётган гигант иншоотлар, миср фаллоҳлари ерларини ҳайдаётган совет тракторлари, Яман халқининг саломатлиги ҳақида ғамхўрлик қилаётган совет шифокорлари — буларнинг ҳаммаси ҳозирги замон Африка ҳаёти манзараларидаги янги типик аломатлардир. Сомали ҳукумат идорасининг ходими Сайид «Бизнинг мамлакатда «совет», «рус» сўзлари пропускалик — ишончномалик вазифасини ўтайдиган бўлиб қолган» дейди ифтихор билан. Сафарномада келтирилган қатор фактлар бу фикрнинг тўғрилигини тўла тасдиқлайди.

Совет тузумининг инсонпарварлик моҳияти, Совет Иттифоқининг беғараз ёрдами ва қўллаб-қувватлаши Африка ва Осиё халқларини социализмни ўзларининг истиқбол йўли деб белгилашларига олиб келди. Бу йўлнинг моҳиятини қандай тушунишларидан қатъий назар социализмнинг феодализм сиртмоғидан қутула бошлаган миллионларнинг идеалига айланишининг ўзи жаҳоншумул аҳамиятга эгадир. Бу жаҳон тараққиётига ўз таъсирини ўтказаётган қудратли тарихий кучдир!

Сафарномадаги Африка ҳаётининг типик манзаралари миллатлар ҳақидаги ленинча таълимотнинг Африка ва Осиё халқлари ҳаёти ва амалий тажрибаларида тўла тасдиқланаётганлигини исботлайди. Афғонистон ва Мўғулистон ҳақидаги публицистик манзараларда Совет Иттифоқи бошқа халқлар истиқболига нур сочувчи машъал бўлиб гавдаланади.

Фольклор асарлари намуналари орқали эллар ва элатларнинг характерини, руҳий оламини ифодалаш В. Зоҳидов публицистик услубига хос типик хусусиятдир. Сомали, Эфиопия халқ оғзаки ижоди намуналарида африкаликларнинг империализмга, реакцион мутлоқ монархия ҳомийларига қарши нафрати, меҳнатсеварлик, олижанобликни юксак инсоний фазилат сифатида қадрлаш хусусиятлари ёрқин акс этади.

Сафарнома иккинчи бош қаҳрамон — адиб-публицистнинг руҳий олами, қалб уришини ойнадай акс эттиради. Публицист кечинмалари ҳаммавақт ижтимоий психологиядир. В. Зоҳидов Африка ҳаётига доир фактларни келтиради, унга эмоционаллик бағишлаб китобхонга тақдим этади. Юксак мақсадли, нияти пок совет кишиси африкалик ва осиёликлар билан муомалада уларнинг қалбига осонлик билан йўл топади. Ўз Ватани муваффақиятлари ҳақида гапирганда ҳам булар ҳар бир озод халқ эриша оладиган ютуқлар эканини таъкидлайди, уларда Совет Ватанига ҳавас уйғотади, келажакка умид-ишончини мустаҳкамлайди. Ўзга элларда туриб Ватанни соғиниш, Африканинг жазирама қуёши бағрида Москванинг кумуш қишини қўмсаш туйғуси, автор кечинмалари таъсирчанлигини янада оширган. Жўшқин қалб ҳарорати услуб равонлигини таъминлаш билан бирга, оддий-ҳаётий ўй-мулоҳазалар замирига ҳам янги руҳ бағишлайди, уларни янгидан ҳис этишга ёрдам беради.

Сафарномада публицист-адиб маҳорати ва философ олим тафаккури бирга қўшилиб, Африка ва Осиё халқлари ҳаётининг ишонарли ва ҳаяжонли манзараси гавдалантирилган.

Очил ТОҒАЕВ.

---

1 Воҳид Зоҳидов. Шарқни шарафлаб. Ғ. Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти, Тошкент — 1973 йил.

ҚОРАҚАЛПОҚ ШОИРЛАРГА

Қадим гап бу: кўзда ёши
Дарё бўлиб бир банда—
Кунда узра азиз боши
Кесилай деб турганда,
Жаллод қўлга болта олар,
Ивирсинар, шу они
Бир ёш йигит елиб келар,
Оҳи чўлғаб дунёни.
Бошин қўйиб кундага, дер:
«Мени чопгил, эй, жаллод!»
Шериги дер: «Мени ўлдир!
Усиз менга йўқ ҳаёт!»
Иккиси ҳам қўрқмас, ботир,
Иккиси ҳам аломат.
Жонни-жонга тикиб охир
Қолишибди саломат.
Қорақалпоқ оғайнилар,
Сизни ўйлаган чоғи,
Тездагина эсга келар
Ўша дўстлик сабоғи.
Айта қолай сизга бир гап,
Ошно этай бир сирга:
Икки сатрин қўйсанг мақтаб,
Хуш ёқасан шоирга.
Йўқ, бу фикр йўқотмиш ранг,
Унутма шул ҳақда сен:
Гар шоирга ёқай десанг,
Туққан ерин мақта сен!
Туққан ерга боқиб тўймас,
Чўлдан топиб чиройин,
«Қорақалпоқ» сўзин қўймас,
Шоирингиз Ибройим!
Шеър—кўнгилнинг арзандаси,
Нурдан бўлган зувола,
Гоҳ йиғиси, гоҳ хандаси
Кўнгилларга ҳавола.
Қозондаги жиққа мой, гўшт,
Тандирдаги иссиқ нон,
Оққув қушда момиқдай тўш,
Тулпор отга зор майдон,
Пахта пайкал, кенг, мўл дала,
Қирчиллама гулшан боғ,
Амударё, Тупроқ қалъа,
Ташна бағир, шўр тупроқ,
Кенг қабоқли, тор миийқли,
Гули гулнор, моҳи нур —
Ҳам тамизли, ҳам тийиқли
Шеъримизга ранг эрур!
Шеърият-бир олтин сарой,
Ватан-сарой бекаси,
Чиройга бой, талъати ой,
Бекаларнинг эркаси.
Шу бекага умр тилаб
Покиза руҳ этинг бахш!
Оқ қоғозга қўйингиз лаб,
Оқлик бўлсин дилга нақш!

Муҳаммад АЛИ.

ҚУДРАТИМИЗ ДЎСТЛИКДА

Қорақалпоғистонда Россия Федерацияси адабиёти ва санъати кунлари шонли сана—рус халқи билан қорақалпоқ халқи дўстлигининг 100 йиллигига бағишланиб рус адабиётининг, Ватанимиз халқлари бузилмас дўстлиги ва қардошлигининг байрамига айланди.

15 февралда Нукусда рус саҳнасининг атоқли устаси К. С. Станиславский номли театрда рус маданияти байрамининг якунловчи кечаси бўлиб ўтди.

Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари Қ. Ризаев кеча қатнашчиларига қизғин миннатдорчилик сўзларини изҳор қилди.

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. Ешимбетов Пятницкий номли хорга, «Боян» камер инструментал оркестрига, «Москонцерт»нинг инструментал ансамблига Қорақалпоғистон Автоном республикаси Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқларини топширди. Шу кечада Россия Федерацияси адабиёти ва санъатининг бир группа арбобларига «Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган артист» ва «Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» унвонлари берилганлиги тўғрисидаги ёрлиқлар ҳам топширилди.

Кечада Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуротов ҳозир бўлдилар.

16 февралда Нукус меҳнаткашлари азиз дўстлари билан самимий хайрлашдилар.

С. ФРОЛОВА,
М. ЧИМБЕРГАНОВ
ЎзТАГ мухбирлари

НУКУС.

ИШЧИ-ДЕҲҚОН МУХБИРЛАРИ СЛЕТИ

Самарқанд области ишчи-деҳқон мухбирларининг слети бўлиб ўтди. У тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йили план ва мажбуриятларини бажариш учун курашда ишчи ва деҳқон мухбирларининг вазифаларига бағишланди. Унда области партия комитетининг секретари М. У. Тогаев доклад қилди.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЁШ РАССОМЛАР АСАРЛАРИ КЎРИГИ

САМАРҚАНД. Шаҳарнинг йигирма ёш рассоми бу ерда очилган кўргазмада иштирок этмоқда. Унга графика, сураткашлик, ўймакорлик асарлари қўйилган.

Шаҳар ёш рассомларининг кўргазмаси Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган.

Республикамиз шаҳарлари

ТЕРМИЗ

Термиз республикамиз жанубидаги энг қадимий ва навқирон шаҳарлардан бири. Шаҳар таржимаи ҳоли эрамиздан аввалги кушонлар даврига бориб тақалади. Шаҳар ўша пайтларда ҳам Термиз номи билан юритилган. Буни Қоратепадаги археологик қазишмалардан топилган ёдгорликлар ҳам исботлаб турибди.

Эрамиздан олдинги минг йилликнинг иккинчи ярмида Термиз Тарамата деб аталган. Қорахонийлар ҳукмронлиги пайтида эса шаҳар бир мунча мустаҳкамланиб юксалган. [illegible] Ҳиндистон, Хитой, Афғонистон, Эрон ва Қримга элтувчи (ўша пайтларда Амударё эски ўзани бўйлаб Каспий денгизига оқиб ўтган) асосий карвон ва сув йўллари шу йўлдан ўтган.

XIX асрнинг охири XX асрнинг бошларида Термиз чор Россиясининг шеркадаги ҳарбий истеҳкомларидан саналарди. Бу ерда Амударё чегара бригадаси, казак дружинаси, Туркистон полки, Тошкент дружинаси, запасдаги 6-ўқчи полки ва қалъа артиллерия ротаси жойлашган.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси Термиз шаҳрининг ҳаққоний ривожланиш истиқболларини очиб берди. Чор самодержавиесининг ағдарилиши натижасида шаҳар Ўрта Осиёнинг энг кучли революцион ўчоқларидан бирига айланди. 1918 йил бошидаёқ шаҳарда большевистик ташкилот барпо этилган.

1924 йилдан республикамиз составида областлар барпо этилди. Жумладан Сурхондарё области ҳам ташкил қилинди. Янги область составига [illegible] уезд бўлиб, Термиз [illegible] Шеробод эса, область маркази бўлган. Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Советининг 1927 йил 20 июндаги қарорига биноан область маркази Шерободдан Термизга кўчирилди. У пайтларда шаҳарда жами 10 минг 121 киши яшарди.

Совет ҳокимияти йилларида шаҳар қиёфаси ҳар томонлама ўзгарди. Термиз республикамизнинг энг йирик замонавий шаҳарларидан бирига айланди. Бу ердан Москва — Кобул, Москва — Деҳли ҳаво йўллари ўтади. Термиз дарё порти халқаро аҳамиятга эга бўлиб турибди. Афғонистон, Ҳиндистон, Покистон билан савдо-сотиқ қилувчи иттифоқимиз ва социалистик мамлакатларнинг транзит моллари ва юклари Термиз орқали олиб ўтилади.

Ўтган 50 йил ичида Сурхон воҳасининг маданий ва маъмурий маркази бўлган Термизда саноат [illegible] лига маиший хизмат кўрсатиш уйи, ўнлаб савдо ва умумий овқатланиш корхоналари бор. Муҳташам кинотеатрлар, кутубхона, клуб, меҳмонхона, музей, ҳайвонот боғи, хуллас 50 га яқин саноат қурилиш ва транспорт, маданий оқартув муассасалари мавжуд.

Шаҳардаги ўндан ортиқ ўрта ва махсус [illegible] ва махсус билим юртлари кўпайиб бормоқда. Область марказида ўнлаб касалхона, диспансерлар, шифохоналар ва болалар муассасалари бор. Кейинги йилларда учта микрорайонда кўп қаватли уй-жойлар, маданий-маиший бинолар, ишлаб чиқариш объектлари қуриб битказилди.

Термиз кўпмиллатли шаҳар. Республикамизнинг Сурхон ва Амударё дарёлари қўшилиш ерида [illegible] лейига қизғин ҳозирлик кўряптилар.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Суратда: Термизнинг бугунги қиёфаси.

В. Ем фотоси.

СПОРТ

ХАБАРЛАР

Йўлланма

Тошкентдаги «Ёшлик» манежида полвонлар беллашдилар. Бу сафар темирйўлчилар — «Локомотив» кўнгилли спорт жамияти аъзолари курашишди. Беллашувда Шимолий Кавказ, Закавказье, Қозоғистон, Жанубий-шарқ, Озарбайжон, Ўрта Осиё темир йўлидан вакиллар иштирок этишди. Классик кураш усталари мазкур зонал мусобақада Бутуниттифоқ турнирига йўлланма олиш учун маҳорат кўрсатдилар. Бунда Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг студенти О. Ўразбеков ғолиблик қилди.

Ғолиблар

Наманганда «Спартак» кўнгилли жамияти марказий Совети биринчилиги учун шашкачилар мусобақаси бўлди. Жамият биринчилиги учун курашда Тошкент области спортчилари жами 18,5 очко тўплаб, ғолиблик қилдилар. Икки-уч фахрли ўринлар 17 ва 16 тадан очко жамғарган Хоразм ҳамда Наманган области шашкачиларига берилди. Шахсий биринчиликда тошкентлик В. Митинова билан З. Петров ва хоразмлик О. Абдураҳмонов билан Х. Ғойиповалар спартак жамияти чемпиони номига сазовор бўлишди. Ғолибларга республика «Спартак» жамиятининг фахрий ёрлиқлари берилди.

Х. ҲАКИМОВ.

Пешқадам

Урганчда спортнинг классик тури бўйича область биринчилиги ўтказилди. Мухлислар эътиборини қозонган бу мусобақада Гурлан районн командаси пешқадам бўлди. Гурланликларнинг бу ғалабасига полвонлардан А. Жуманов, Б. Нурниёзов, Н. Сафарбоев, М. Ортиқбоев, С. Эшимметовлар ҳисса қўшишди.

З. ҚЎЧҚОРОВА.

Иккинчи босқич

Қўрқмас ва мард комсомол қиз Майна Ҳасанова хотирасига бағишлаб ўтказилаётган енгил атлетика мусобақалари йил сайин оммавий тус олмоқда. Ҳар сафардагидек, бу йил ҳам ҳал қилувчи финал ўйинлари Қаршида ўтказилади. Бугунги кунда йигит-қизлар иккинчи босқич бўйича ўзаро куч синашмоқдалар. Қўқонда бўлиб ўтган югуриш мусобақаларида қарийб 300 киши иштирок этди. Улар орасида физкультура коллективларининг вакиллари, завод-фабрикаларнинг ишчи ёшлари, мактаб ҳамда ўқув юртларининг талабалари бор эди. Оммавий пойгада мактаб командаларининг йигит-қизлари муваффақият қозондилар. Жумладан 22-мактаб талабалари кўзда тутилган босқичларни босиб ўтишда маҳорат кўрсатдилар. Шунингдек, «Текстильмаш» заводининг ишчиси Г. Лопарева уч километрлик масофани 14 минуту 10 секундда босиб, олқишга сазовор бўлди.

А. СУЛТОНОВ.

Беллашув

Тошкент областининг «Политотдел» колхози спорт зали уч кунгача гавжумлашиб турди. Бу ерда қишлоқ спортчилари классик кураш бўйича маҳорат синадилар. Беллашувда областнинг 9 районидан юзга яқин ўсмир полвон иштирок этди. Мусобақада Юқори Чирчиқ райони курашчилари ғолиблик қилдилар. Иккинчи ва учинчи ўринларни оҳангаронлик ва оққўрғонлик полвонлар эгаллашди. Шахсий биринчиликда вазн тоифаларига кўра Л. Ли, Р. Баширов, Р. Хан, Б. Ли, С. Омонов, Р. Юнусов, С. Халилов, Ю. Бачаров, Р. Қурбоновлар область чемпиони номига сазовор бўлишди.

ПОЙТАХТ КОРХОНАЛАРИДА

«Узсельхозтехника»нинг Тошкентдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли ремонт заводи коллективи бу йил тўрт ярим минг донадан ортиқ трактор двигателларини ремонтдан чиқариш учун қизғин кураш олиб бормоқда. Суратда: Завод пешқадам слесарлар бригадасининг бошлиғи А. Скачек. У бошлиқ коллектив нуқул юқори сифатли маҳсулот тайёрлашга муваффақ бўлмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

Суратда: Тошкентдаги подшипник заводининг тажрибали ишчиси Ира Михаева. У ўттиз бир йилдан буён шу корхонада баракали меҳнат қилиб, қишлоқ хўжалиги машиналари учун подшипниклар тайёрлаш топшириқларини ортиғи билан бажаряпти.

А. Тўраев фотоси.

ШАХМАТ

БАРИБИР КУЧИ ЕТМАЙДИ

Бразилиялик Энрико Мекинг билан совет гроссмейстери Виктор Корчной олишувининг 13-партиясида воқеа шундай ривожланди.

Мекинг қора доналарни сурар экан, эски ҳинд ҳимоя усулининг қийин вариантларидан бирини танлади. 12-ўйинда эришган ғалабасидан руҳланган ёш гроссмейстер бу гал ҳам ажойиб йўлларни топиб, Корчной шоҳига таҳлика сола бошлади. Ҳимояланиш бобида ном чиқарган ленинградлик гроссмейстер мудофаани ўрнига қўйди. Орадан кўп ўтмай Корчнойнинг ўзи ҳужумга ўтди ва 42-юришда учинчи ҳал қилувчи ғалабани нишонлади.

Ёш рақиби анча бақувват шахматчи эканини сезган Корчной ёшлик чоғларини эслаган бўлса бордир. 1951 йили рус шахмат мактабининг отаси Михаил Чигорин хотирасига бағишланган турнирда СССР спорт мастери унвонига, кейинчалик халқаро мастер даражасига кўтарилади. Ана ўша пайтларда у 20-23 ёшларда бўлиб, Энрико Мекинг эндигина дунёга келган эди.

Корчной шуларни ўйлаб, шахмат тожига таҳдид қила бошлаган ёш Мекингнинг улкан истеъдодини инкор этмасди. Ёши анча улуғ рақибини чарчатишга аҳд қилган бразилиялик гроссмейстер вужуди билан қаршилик кўрсатиб, унинг соҳилга чиқишига йўл бермасди. Устма-уст тўртта дуранг Корчнойни чарчатгандай эди. 12 партияда уни таниб бўлмади. Ногоҳ чайирлиги йўқолиб рақибининг «қули» бўлиб қолди. Лекин Мекингнинг нафис маҳоратини камситиш ҳам ўринсиздир. Камдан-кам бўлсада шундай гроссмейстерлар ҳам борки, мағлуб бўлгач «шер» бўлиб кетадилар. Виктор Корчной ўша тоифадан эканлигини яна бир бор кўрсатиб қўйди: 13-ўйинни ютиб, ҳисобни 3:1 қилиб олди. Шартга кўра у ярим финалга чиқди. Бу совет шахмат мактаби илғор вакилларининг яна бир муваффақиятидир.

Б. Спасский-ку А. Карпов билан куч синашади. Хўш, иккинчи ярим финалда В. Корчной ким билан баҳслашаркин? Мальорка оролида венгриялик Лайош Портиш учинчи ўйинда зарбага зарба билан жавоб бергач, вазият яна чигаллашди. Ўн биринчисида Портиш 20- юриш олдидан дуранг таклиф этди. Петросян кўнди. Ниҳоясига етган учта чорак финалда тасодиф рўй бергани йўқ: мўлжалга олиниганларнинг бари устун келди. Аммо Мальоркада ғолиб чиқадиганни ҳеч ким каромат қила олмаган эди. Ҳозиргача, шундай бўлиб келди. Бу икки забардаст гроссмейстернинг қайси бири ютиб чиқса ҳам буни кутилмаган воқеа деб бўлмайди. Тож учун курашни давом эттириш икковига ҳам ярашади-ю, аммо бунинг иложи йўқ.

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шарҳловчиси.

Оталар ва болалар

УМРИМИЗ БОРИЧА...

Марҳум отамни эслай олмайман. Отам фронтга кетганида жуда ёш эдим, кичик синглим эса ҳали дунёга келиб улгурмаган ҳам эди. Ота дийдорига тўймай беш гўдак эндигина ўзининг навқирон 27 баҳорини кутиб олаётган онам билан қолдик. Фашизм ёққан ўт бизнинг хонадонимизга ҳам айрилиқ ва фожиалар алангасини олиб кирди. Минглаб келинчаклар каби онамнинг муҳаббати ҳам барвақт хазон бўлди. Оиламизда онамдан бошқа меҳнатга лаёқатли бирор киши йўқ. Бунинг устига, ўша йиллари вафот этган аммамнинг етимлари ҳам бизнинг оиламизга келиб қўшилди.

Ватанимиз бўйлаб ҳаёт-мамот учун тенгсиз жанг кетаётган алангали йилларнинг машаққатли дамларида 10 кишилик катта оиланинг бутун ташвиши онамнинг зиммасида эди. Турмушнинг барча қийинчиликларига бардош билан чидаган онам отамнинг немис газандалари билан олишувда қаҳрамонларча ҳалок бўлгани ҳақидаги хабарни ҳам катта мардлик билан кутиб олганини кейинроқ билдик. Отамнинг дунёдан кўз юмганини эшитибди-ю, болаларим ўксимасин деб бизларга аллавақтгача бу ҳақда лом-мим демабди.

Онам аммамнинг болаларини ҳам кўз қорачиғидай асрар, меҳрибонлик қиларди. Бизни ҳеч ким бошқа-бошқа она-отанинг фарзанди демасди. Чунки биз бир оила болаларидек жуда тотув, меҳрибон эдик. Ўзаро аҳиллигимиз ҳам, ғамхўрлигимиз ҳам онамиздан эди. У киши ҳамиша бизни яхшиликка чорларди.

Ҳозирда ҳаммамиз — биз ҳам, аммажонимизнинг ўғил-қизлари ҳам уйли-жойли бўлганмиз. Ишлаймиз, ўқиймиз. Бир сўз билан айтганда, ҳаётда ўрнимиз бор, бахтли авлодмиз. Бу онам туфайли, онажонимизнинг фидойилиги, меҳрибон қалби туфайли.

Онажонимиз бизни фақат боқиб, катта қилдигина эмас, балки ҳаётда тўғри яшаш ва ҳалол меҳнат қилишга ҳам одатлантирди. Аввало, у киши ўз оқилона ҳаёт йўли, садоқати, вафоси, юксак эътиқоди намунасида бизларни тарбиялади.

Эндиликда мен ўзим ҳам отаман. Она ёки ота бўлганимдан кейин, она-ота заҳматини ҳам, қалбини ҳам мана энди ҳис қилдим, десанг бўларкан. Онам энди ҳам она, ҳам қайнона.

Онамдаги ирода, инсоний меҳр-муҳаббат, фарзандларига, келинига бўлган самимият ҳамиша мени лол қолдиради. Онам қайноналик бурчини ҳам ўзига хос ўша камтарлиги, меҳрибонлиги билан ўтамоқда. Оиламизнинг тотувлиги, хотиржамлиги, болаларимизнинг соғлом ва тарбиялилигида онамизнинг бебаҳо ҳиссаси бор, албатта. Онам қариб қолганлигига қарамай, ҳамон бизнинг ташвишимиз, ҳаётимиз билан овинадилар, ҳаётларининг мазмунини шунда кўрадилар. Ана шундай оқила, заҳматкаш онанинг фарзанди бўлганлигинг билан фахрланмай бўладими?!

Онам билан боғлиқ болалигим, онамнинг бизни боқаман деб чеккан азоблари, жон фидойиликлари ҳақида гапирарканман, туғилиб ўсган жойим Бўстонлиқ районининг Сижжак қишлоғида истиқомат қилаётган Асал Охунжонова, Ҳодия Умарова, Ширин Сиддиқова каби онамга ўхшаш оналар ҳаёти кўз олдимга келади. Мен уларни ўйлаганимда ҳар гал хаёлимдан она бўлиш бошқа-ю, болага оналик меҳрини бахш эта олиш бошқа экан дейман.

Абдувоҳид исмли бир танишимиз бор эди. Ўзи меҳнат инвалиди. Кунлардан бирида Абдувоҳид ака поезд йўли чеккасида қаттиқ совуқдан инграб ётган ёш гўдакни топиб олганини, эр-хотин болани ўз фарзандларидан зиёда тарбиялаётганларини онамизга айтиб берганлари ҳеч эсимдан чиқмайди. Бола улғайиб, вояга етгандан кейин тасодифан боланинг «онаси» пайдо бўлиб, у кишидан боласини қайтариб беришини талаб қилади. Шунда Абдувоҳид ака ихтиёрни боланинг ўзига ташлайди. Бола эса ўзининг ота-онаси деб Абдувоҳид ака билан унинг аёлини тан олади. Ҳозир ана шу бола уйли-жойли, бола-чақали. Ҳар бир ишда онаси ва отаси Абдувоҳид аканинг маслаҳатидан четга чиқмайди. У билан дилдан суҳбатлашган кезларимизда она-отаси ҳақида фахрланиб, яйраб гапиради. Умрим борича уларни эъзозлайман, бошимга кўтараман, улар шунга арзигулик одамлар, дейди.

Лекин ҳаётда ота ва онанинг меҳрини ҳам, муҳаббатини ҳам аёқ ости қилиб, қалбига туз сепаётган ношуд ва бемеҳр фарзандлар ҳам йўқ эмас.

Ф. исмли аёлни танийман. У ҳам онамга ўхшаб, турмуш йўлдошидан маврудсиз бева қолди. Бир ўғил ва қизини деб, бошқа турмуш қурмади. Болалари вояга етгач, қизини турмушга чиқарди, ўғлини уйлантирди. Ўғлим вояга етди, энди роҳат кўраман, қийинчиликларни кўрмагандай бўлиб кетаман, деб хом ўйлабди онаизор. Гап шундаки, ўғил онани эъзозлаш ўрнига хўрлади, ҳурматлаш ўрнига ҳақоратлади. Икки бор оиласини тўз-тўз қилиб, учинчи марта уйланишига чидай олмай тартибга чақирган онага ўғил қўл кўтарди. Бундай нонкўр фарзандни қонунчиликнинг қайси пункти билан жазолаш керагу ахлоқнинг қайси нормаси билан баҳолаш керак?! Ёши олтмишларга бориб қолган ана шу аёлни ҳар куни уйига невараларига майда-чуйда харид қилиб келаётганини кўраман. Уйим-жойим, набираларим деб меҳнат қилган жафокаш онани кафтингда кўтариш ўрнига уни таҳқирлаш ҳар қандай жиноятдан оғирроқ эмасми?! Фақат оқпадар, безори фарзандгина ана шундай қилиши мумкин. Бу «сўнгги нусха» эл нафратининг энг кучли қаҳри-ғазабига лойиқ, албатта.

Бундай оқпадарларга айтадиган сўзимиз бир — ўз ота ва оналаримизни жон-дилдан ортиқ кўриб эъзозлаётган биз ўғил-қизларнинг иззат-нафсимизга тегманг. Фарзандлик шаънимизга доғ туширманг.

Эркин ЮНУСОВ,
фалсафа фанлари кандидати.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ТЎРТ МИНГ «ЁШ»ЛИ ПЛАНЕР

Узларига пирамидалар қурдирган Мисрнинг улуғ фиръавнлари даврида болалар ҳозиргидек турли ўйинчоқлар ўйнашгани маълум. Мисрлик болаларнинг қўғирчоқлари, кубиклари, аравачалари, коптоклари ва ҳатто... планер моделлари ҳам бўлган.

Нил водийсидаги қадимий қабристонни очган олимлар ана шундай фикрга келдилар. Мўмиёйи асил билан ёнма-ён маржонлар, хумчалар, сирли планер ҳам топилди.

Бу планер Парижга келтирилиб, унинг асл нусҳаси олинди. Чунки қадимий планер ниҳоятда мустаҳкам эди. Моделнинг учишини кўриб, кишининг ҳаваси келади.

ТОВУШ ВА МЕТЕОРИТ

Америка геофизика иттифоқи конференциясида Ист-Ласинг университети илмий ходими доктор Дуглас О. Ревеллнинг хабар беришича, унинг ўзи ва ходимлари метеоритларни кузатишнинг янги усулини яратдилар.

Маълумки, метеоритлар ер атмосфераси юқори қатламй қаршиликларини енгиб, унда тўлқинларнинг қисилишини ҳосил қилади.

Бу тўлқинлар учиш траекториясидан узоқлашиш даражасига қараб бўшашади ва аста-секин тинади. Лекин бу тўлқинлар товушга ёки акустика жиҳозларига нисбатан сезувчан бўлади.

Д. О. Ревелл метеорит ҳаракатининг тахминий тезлигини ҳисоблаб, товушнинг атмосферада тарқалиш хусусиятларини ўрганди, сўнг ҳаво қисилиши ҳақидаги маълумотларни метеоритлар ҳажмини белгилашда қўлланишни тавсия этди.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

«БАДАВЛАТ» ОИЛА

Польшада чиқадиган «Курьер польски» газетасининг ёзишича, 30 ёшида 8 фарзанди бўлган Раймундо Карнауба ҳозирда болаларининг кўплигидан жаҳондаги энг «бой» оилалардан ҳисобланади. У: «Қизиқ, одамлар нега ажабланишар экан» деса, туғруқхонада ётган умр йўлдоши ҳам унинг гапини маъқуллаб, бунинг ҳайрон қоларли жойи йўқ эканини: «Албатта, боланг кўп бўлгач, ташвиш ҳам кўпаяди, аммо на илож» депти.

Карнаубалар хонадонида яна бир янги меҳмоннинг дунёга келиши ҳар хил рекордлар китобига қайд қилинадиган бўлди. Раймундо 15 ёшда уйланган экан. У 58 ёшида 14 ўғил ва 24 қизнинг отаси бўлди.

«ГАК»НИНГ УЗУНЛИГИ ҚАНЧА?

ҚИЗИҚ ҲАНГОМАЛАР

Ҳозирда ҳам русларда «Пройдеш (столько-то километров) с гаком» деган иборани эшитиб қоласиз. Хўш, шу «гак» нима? Пиёдалар практикасида бу ғоятда ноаниқ ўлчовдир.

Белорус этнографи Л. А. Молчанова шу иборани тушунтириб берди. Маълум бўлишича, қадимги вақтда ёғоч сопли ўроққа ўхшаш деҳқончилик қуроли гак деб аталган. Ўша билан ер ўлчанган. Кейинчалик бу қурол ишлатилмай кетган бўлса-да, узунлик ўлчови унутилмаган.

Хўш, сиз «бир горшок» ёки «от бошмоғи» деган ўлчовлар тўғрисида нималарни биласиз? Илгари якутлар одамнинг бир горшок гўшт қайнагунича босган масофасини «бир горшокли йўл» деб ўлчаганлар. Бунга тахминан икки соат вақт кетган. Японияда от оёғига тақа ўрнига похол бошмоқ боғланган. Йўлда шу бошмоқ вақти-вақти билан янгилаб турилган. Отнинг шундай «бошмоқлар»ни янгилагунча босган йўлини японлар узунлик ўлчови қилиб олганлар.

Белоруссия ССР Фанлар академияси санъатшунослик, этнография ва фольклор институтининг илмий ходими Л. А. Молчанова «Халқ метрологияси» деган асарида Совет Иттифоқи ва бошқа мамлакатлардаги 30 халқ илгари ишлатган 70 га яқин турли узунлик ўлчовларини баён қилиб берган.

С. РАТГАУЗ,
ТАСС мухбири

МИНСК.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

17 ФЕВРАЛЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — «До-ре-ми-фа-соль». 10.10 — Ёзувчилар — болаларга. Н. Носов. 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — «Будильник». 11.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.40 — Қишлоқ янгиликлари. 13.40 — [illegible] (бадиий фильм) [illegible]. 15.20 — Кинохаваскорлар клуби. 16.30 — ТОШКЕНТ. 16.35 — Кинофильм. 16.50 — «Малыш» программаси. 17.20 — Цирк томошалари. 18.00 — Хоккей: «СПАРТАК» — ЦСКА (Москва). 19.15 — «Ахборот». 19.30 — [illegible]. 20.10 — «Ахборот». 20.30 — [illegible] панорама (Москва). 21.00 — [illegible]. 21.20 — [illegible]. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кубага қилган дўстлик визити ҳақидаги [illegible]. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 16.30 — МОСКВА. Спорт программаси. 17.30 — Музыкали [illegible]. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.45 — Пойтахтимиз меҳмонлари. 19.15 — МОСКВА. 19.45 — ТОШКЕНТ. 20.00 — Концерт. 20.30 — Кино [illegible]. 21.00 — Мультфильмлар. 21.30 — Эстрада концерти. 22.00 — [illegible] фильм. 22.30 — Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кубага қилган дўстлик визити ҳақидаги телевизион ҳужжатли фильм премьераси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.30 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

18 ФЕВРАЛЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Қўғирчоқ фильм. 19.00 — Совет Армияси жангчилари учун кўрсатув. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — МОСКВА. 20.30 — ТОШКЕНТ. Оламда нима гап? 20.50 — Ўн минут музика. 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Телевизион театр. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.15 — МОСКВА. 19.45 — ТОШКЕНТ. Спорт кўрсатуви. 20.15 — Рекламалар. 20.30 — МОСКВА. Шоир Е. Евтушенконинг ижодий кечаси. 22.00 — «Сиҳат-саломатлик» (Тошкент). 22.30 — Ижодий кечанинг давоми. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/II да Оққуш кўли (кундузи), Кармен (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/II да Йўқолган узук (кундузи), Олтин девор (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/II да Ҳижрон (кундуз соат 12.00 да), Хонума хоним (кеч соат 7 яримда), 18/II да Хотинимнинг эри.

КИНО

Неретвадаги жанг (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 21.00), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (11.00, 12.00, 17.00, 20.00).

Яшасин муҳаббат! — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Ромео ва Жульетта — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 16.00, 20.00), Билимлар уйи (14.30, 17.00, 19.45).

Шаҳарлар ва йиллар — «ВОСТОК» (16.00, 19.00), «МОСКВА» (13.30, 16.00, 18.30).

Ютқазилган ўйин (тоқ соатларда), Танҳо ўзинг (жуфт соатларда) — «ДРУЖБА».

Анупама — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Тилла зиран — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Муваффақият гарови — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Оливер (12.00, 18.00), Гойя (15.00, 20.45) — «ЧАЙКА».

Гул ва тош — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Эрамиздан миллион йил илгари — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (10.30, 12.00, 14.00, 16.00).

ТОШКЕНТ «ПРОМВЕНТИЛЯЦИЯ» МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

слесарь-монтажчилар, слесарь-тунукачилар, электр пайвандчилар, катта бухгалтер (саноат балансн билан таниш бўлган)

КЕРАК

Тошкент шаҳридаги ҳамма районларда монтаж бошқармасининг иш участкалари мавжуд.

Бошқарма Новокузнецк монтаж техникумининг кечки бўлимига (Тошкент шаҳридаги филиалига) ўқишга киритиб қўйиш имкониятига эга. Урта маълумотлилар 3 курсга қабул қилинади.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюросига ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга мурожаат қилинсин.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 01231. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583.